

Parkplan Östermalm

2009

Del 2 Inventering, analys och åtgärdsförslag

Del 2 av 3, Del 1 riktlinjer, Del 2 inventering m m, Del 3 förslag

ÖSTERMALMS STADSDELSFÖRVALTNING

www.stockholm.se

Planen har utarbetats av ÖSTERMALMS STADSDELSFÖRVALTNING
Projektledare Margareta Jonsson, tidigare stadsträdgårdsmästare i Stockholm
Övriga medverkande:

Anders Lindgren, avdelningschef Parkmiljögruppen Norra Innerstaden
Magnus Björkman, parkingenjör Parkmiljögruppen Norra Innerstaden

Planen har framtagits i samarbete med
MECAD mark och landskap
Åsa Blomberg, kart- och bildhantering

Bilder på omslaget uppifrån:
Kaknäs Ångar
Dianaparken i Hjorthagen

Foton på sidan 44, 112, 114-117 från stadsbyggnadskontoret
Fotomontage sidan 117 Bjerking AB
Övriga foton Margareta Jonsson

PARKPLAN ÖSTERMALM

INNEHÅLL PARKPLAN DEL 2

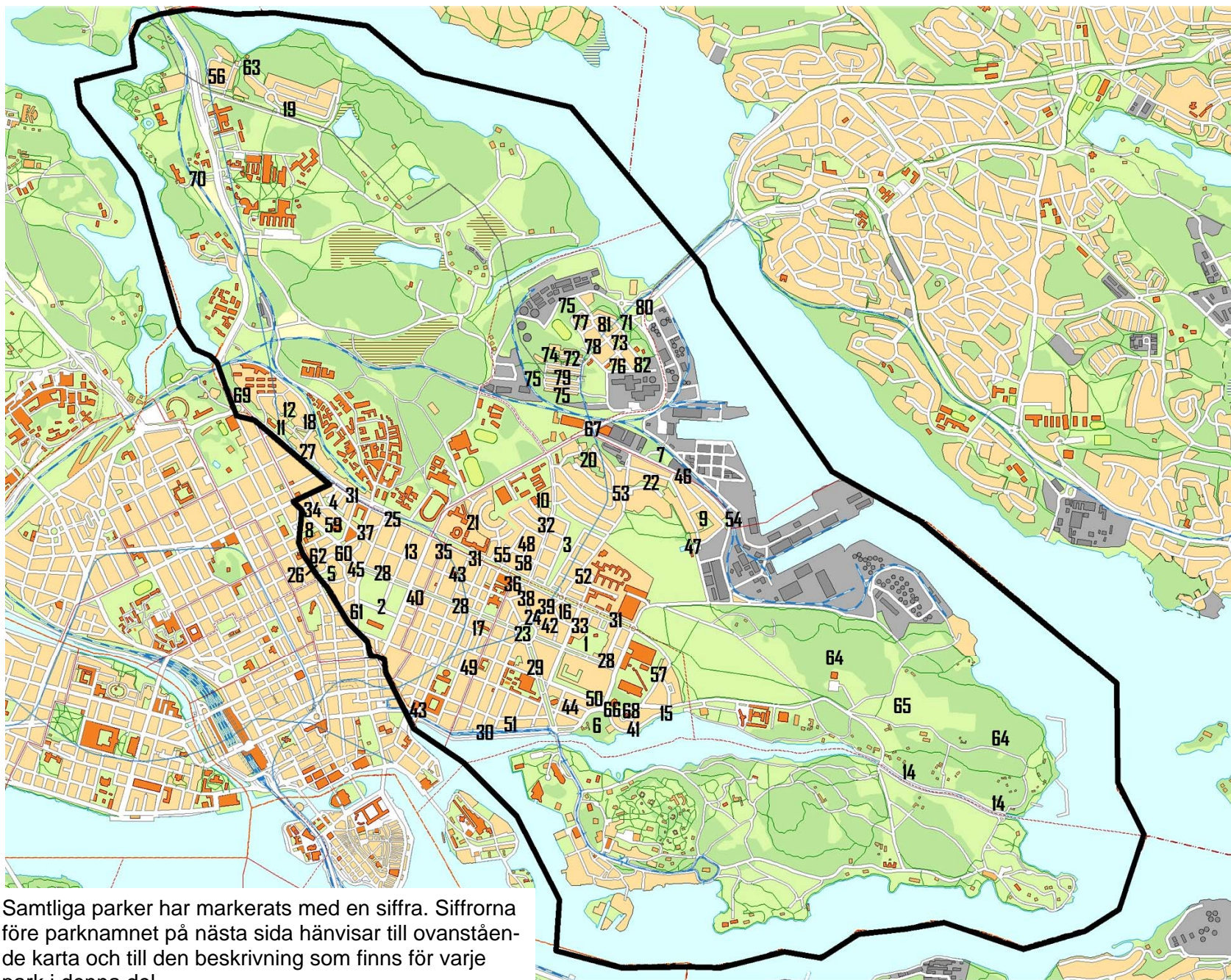
	sida
Inledning.....	3
Karta över stadsdelsområdet.....	4
Förteckning över stadsdelområdets parker/platser.....	5
Parker på Östermalm.....	6
Parker i Hjorthagen.....	94
Stadsutvecklingsområdet Hjorthagen – Värtahamnen - Frihamnen – Louden.....	113

Inledning

Parkplan Del 2 innehåller en beskrivning av samtliga parker och gröna platser inom Östermalms stadsdelsområde. För flera platser redovisas mål, historik, karaktär, värden, analys och åtgärdsförslag. Andra platser beskrivs mera kortfattat.

Samtliga parker har markerats med en siffra. Siffrorna före parknamnet på nästa sida hänvisar till ovanstående karta och till den beskrivning som finns för varje park i denna del.

Stadsparker	7	Esplanader	49	60 Hammatrappan
1 Gustav Adolfsparken		28 Karlavägen		61 Trappa vid Rimbogatan
2 Humlegården		29 Narvavägen		62 Lodtrappan
3 Tessinparken		30 Strandvägen		
Bergsparker	14	31 Valhallavägen		Naturområden .....
4 Balders Hage		32 Erik Dahlbergsgatan		63 Ekhagen
5 Eriksbergsparken				64 Kaknässkogen
6 Nobelparken		Gatuplanteringar	61	64 Hududdsskogen
Kvartersparker	20	33 Banérgatan		65 Kaknäs Ängar
7 Finlandsparken		34 Birger Jarlsgatan/Karlavägen		
8 Ellen Keys Park		35 Brahegatan		Naturkvarter .....
9 Londonparken		36 Skeppargatan vid Valhallavägen		88
10 Olaus Petriparken		37 Danderydsplan		66 Område vid Berwaldhallen
11 Roslagsparken		38 Erik Dahlbergs Allé		67 Lidingövägen områden vid
12 Ruddammsparken		39 Värtavägen vid Fältöversten		Tennisstadion och kv Bremen
13 Stureparken		40 Kommendörsgatan vid Sturegatan		
Strandparker	30	41 Kruthusplan		Kyrkogårdar .....
14 Djurgårdsbrunnskanalen		42 Lützengatan, Tysta gatan och		91
15 Nobelstranden		Wittstocksgatan		68 Engelska Kyrkans kyrkogård
Parkkvarter	33	43 Nybrogatan		
16 Breitenfeldsgatan		44 Drottningparken		Trafikgrönytor .....
17 Område vid Carlssons skola		45 Runebergsplan och planteringar vid		93
18 Område vid Ruddamms-/ Bigarrå-		Eriksbergsgatan		69 Roslagstull
vägen		46 Sandhamnsplan		70 Områden längs Roslagsvägen
Parkstråk	36	47 Sandhamnsplan och Östhammars-		
19 Bergiusstråket		gatan vid Kampementsbadet		Hjorthagen .....
20 Gårdeshöjden		48 Skeppargatan		96
21 Starrbäcksången Svea Artilleri Svea Fanfar		49 Storgatan väster om Skeppargatan		71 Dianaparken
22 Kampementsbacken		50 Strandvägen vid Linnégatan		72 Ahlsells lund
Parktorg	43	51 Torstenssonsgatan		73 Dubbelbössan
23 Karlaplan		52 Värtavägen vid Banérgatan		74 Duschparken
24 Gösta Bohmans Torg		53 Värtavägen vid Furusundsgatan		75 Hjorthagsparken
25 Lill-Jans Plan		54 Öregrundsgatan vid Tegeluddsvägen		76 Hagelbössan
26 Plats vid Birger Jarlsgatan				77 Hubertusplan
27 Torg vid Valhallavägens västra del		Förgårdsmark mm	75	78 Nimrodsplan
		55 Artellerigatan		79 Motalaparken
		56 Ekhagen		80 Ropstensmotet
		57 Gärdesgatan		81 Snitselplan
		58 Skeppargatan		82 Kolarlunden
		Trappanläggningar	78	
		59 Trappa vid Engelbrekts Kyrkogata		Stadsutvecklingsområdet .....
				113

ÖSTERMALM

Under rubriken Östermalm beskrivs parker i stadsdelarna Östermalm, Gärdet, och Lappkärrsberget.

Bild från Karlaplan

STADSPARKER AKTIVITETSPARKER

Definition enligt parkprogrammet:

Helt kulturformad park utan spår av naturlandskapets topografi och vegetation. Öppna gräsytor och träd är stommen. Hårdgjorda gångvägar och platser. Formgiven för intensiv användning. Folkliv, uteserveringar, picknick, solbad, skateboard, sportaktiviteter, evenemang och blomprakt

Bild från Humlegården

GUSTAV ADOLFSPARKEN (1)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden och utveckla parken till en attraktiv park för ro och lek.

Historik

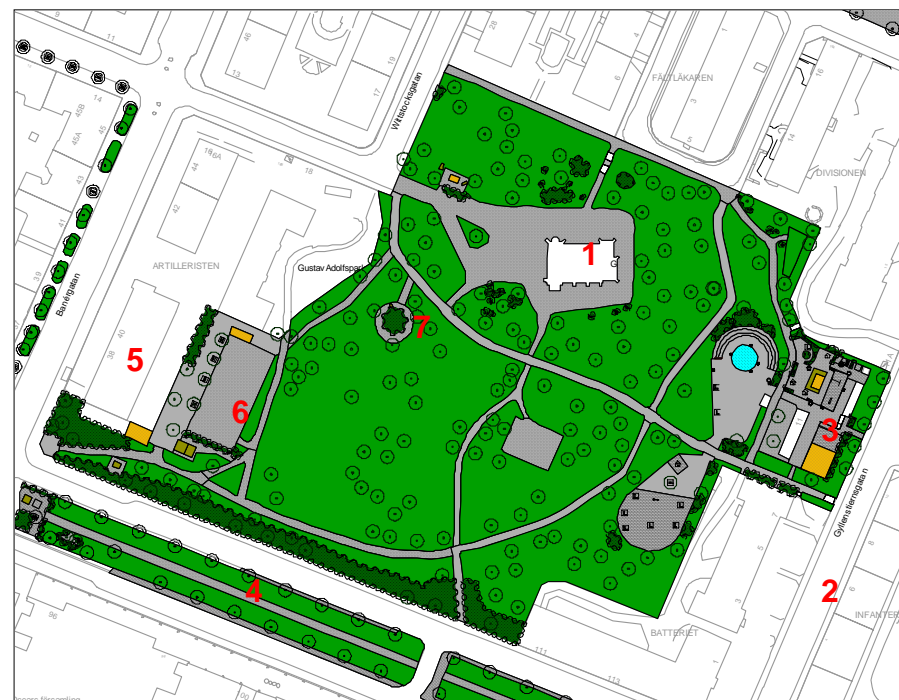
Gustav Adolfsparken var tidigare en del av Djurgårdens skogsbackar och var länge militärt övningsområde. I slutet på 1800-talet låg Svea livgardes idrottsplats här. Det var Stockholms första ordnade anläggning för idrott. När de militära aktiviteterna upphörde i slutet på 1940-talet började området i anslutning till Gustav Adolfskyrkan iordningställas som allmän park. En parklek med en cirkelrund plaskdamm och sittgradänger för barnteater byggdes vid Gyllenstiernsgatan. I övrigt behölls i princip den gamla naturparkens gångar och vegetation.

Beskrivning

Storlek: 3,5 ha

Karaktär: stadspark, aktivitetspark

Innehåll: Parken har klippta gräsytor med slingrande gångar och många stora lövträd som ek, lind, alm, ask, björk och hästkastanj. Ett långt snöbärsbuskage växer i slänten mot Karlavägen. Enstaka syrenbersåer finns runt kyrkan. Parkleken har lekutrustning och en

1=Gustav Adolfskyrkan, 2=Gyllenstiernsgatan, 3=parklek med plaskdamm, 4=Karlavägen, 5= skola med förskola, 6=konstgräsplan, 7=minnessten

plaskdamm. Pye Engströms skulptur "Finn" står i parkleken sandlåda och konstverket "Sittande hund" av Torsten Fridh (1997) vid kyrkan. En minnessten för stupade gardister (rest 1890) finns i parkens nordvästra del och en "Kulan"-anläggning, dvs en inhägnad konstgräsplan finns i anslutning till skolan.

Ekologiska värden: Parken ingår i den landskapsekologiska buffertzonen för Södra Djurgårdens kärnområde. De gamla grova ekarna hyser rik fågel- och insektsfauna.

Kulturella värden: Har enligt Stockholms parkprogram kulturhistoriskt värde.

Sociala värden: bollspel, grön oas, lek, picknick, promenader, rofylldhet, sitta i solen, vattenlek

Besöksstryck: mycket högt

Detaljplan: parkmark

Analys

Gustav Adolfsparken har mycket högt besöksstryck och slitaget är stort. För att kunna bevara Djurgårdskarakteren måste parken skötas intensivt. Parken är i stora delar mörk och en försiktig utglesning av träden bör ske. Utglesning bör ske med den trädinventering som gjordes 2006 som grund. Parkleken är nyupprustad, tillgänglighetsanpassad och i bra skick. I anslutning till skolan i parkens västra del har gräsytan förnyats för att bättre tåla det stora slitaget. Även omgivande gräsytor behöver ses över.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram en trädvårdsplan.		X	
Fortsätta förnyelsen av gräsytor i parkens västra del. Vissa ytor speciellt under träd och där gångstråk upptrampas kan bli grusytor.		X	
Förstärka underhållet av slitna slänter vid lekplatsen.		X	

HUMLEGÅRDEN (2)

Mål

En historisk stadspark med blomprakt för rekreation, lek och idrottsaktiviteter

Historik

Humlegården anlades redan 1619 då Gustav II Adolf bestämde att en "humlegård" för det kungliga hushållet skulle anläggas. Sedan dess har Humlegården varit både lustgård, nyttoträdgård, betesmark för kor och offentlig park med dansbanor och karuseller. Redan på Drottning Kristinas tid planterades troligen lindarna i alléerna.

Huvuddragen i dagens parkkaraktär härrör från 1870-talet då ett tidstypiskt slingrande gångsystem anlades och åtskilliga träd planterades. Vid den tiden uppfördes även det Kungliga biblioteket. 1885 restes Fritjof Kjellbergs Linnéstaty och 1892 kom Carl Wilhelm Scheele-statyn av Johan Börjesson på plats vid Flora kulle.

I början av 1900-tal anlades en mindre lekplan, som på 1940-talet utvecklades till en anläggning för parklek. Egon Möller Niensens klätterskulptur "Tuffsen" sattes upp där 1949. På 1940-talet tillkom den lilla "Vattenbutiken" och några år senare anlades bollplaner, löparbana och kulstötningssplan utmed Engelbrektsgratan.

Inför Kulturhuvudstadsåret 1998 upprustades parken med nygammal belysning, musikpaviljong och mer än 450 000 blomsterlökar planterades.

1=Kungliga biblioteket, 2=Linnéstatyn, 3=parklek, 4=Floras kulle med vårflor och Scheelestatyn, 5= musikpaviljong, 6="vattenbutik", 7=hundrastgård, 8=bollplaner, 9=personallokal

Beskrivning

Storlek: 10,8 ha

Karaktär: Stadspark sent 1800-tal, alléaxlar från 1600-talet och 1950-talets lek- och idrottsytor. Även aktivitetspark

Innehåll: Genom parken går tre breda grusade lindalléaxlar med 100 - 300 år gamla träd. Axlarna möts i en stjärnplats där Linné-statyn är placerad. I parken finns många stora och värdefulla träd av varierande arter. Blommående buskar och lökväxter finns utspridda i gräsytor. I södra delen ligger Kungliga biblioteket och i norr finns en stor parklek och en musikpaviljong. I väster finns grusplan, asfaltplan, hundrastgård och en byggnad för parkpersonal.

Parken är rikligt försedd med skulpturer: Fritjof Kjellbergs Linnéstaty (1885), Johan Börjessons bronsstaty av Carl Wilhelm Scheele (1892), skulpturen Farfadern av Per Hasselberg (1896), Anders Fryxellstatyn av Walter Runeberg (1910), Fredrika Bremer-statyn av Sigrid Fridman (1927), Egon Möller Niensens lekskulptur Tuffsen (1949), bronsskulpturen Isobartema av Martin Holmgren (1970), "Spel med lekande former" av Lohe Christine (1977)

och skulpturen "Cordillera de Los Andes (2000) som är en gåva från Chiles regering.

Ekologiska värden: De gamla ädellövträden innehåller en rik fågel- och insektsfauna. Här finns ca 30 olika fågelarter som häckar i eller i närheten. Här finns t ex stenknäcken som varit rödlistad.

Kulturella värden: Parken är av riksintresse för kulturminnesvården och ligger inom fornlämning 103. Särskilt intressant är de historiska överlagringarna.

- 1) Lindalléaxlarna från 1600-talets franska barocklustgård
- 2) Den sena 1800-talsparken med sitt slingrande gångsystem, öppna gräsytor och stora parkträd
- 3) Den moderna landskapsparken från Stockholmsstilens gyllene år 1940-1960

Sociala värden: blomprakt, bollspel, evenemang, folkliv, grön oas, lek, picknick, promenader, pulkaåkning, rofylldhet, sitta i solen, skateboard, skridsko, uteservering
Besöksstryck: mycket högt
Detaljplan: Parkens norra del är parkmark.

Södra delen är kvartersmark och förvaltas av Statens fastighetsverk, men sköts enligt avtal av stadsdelsförvaltningen.

Analys

En bevarande- och utvecklingsplan för Humlegården togs fram år 2004. Planen ska ligga till grund för och ge riktlinjer inför framtida upprustningar. Förslag till åtgärder enligt planen:

- Parken rustas upp med punktvisa åtgärder.
- Återplantering av träd sker enligt schema i planen.
- Buskplanteringar rustas upp eller ersätts av marktäckare eller blommande solitärbuskar.
- Parken kompletteras med nya blomsterplanteringar.
- Parkens nordvästra del omläggs i sin helhet och personallokalen och skötselgården flyttas.
- Sittplatser rustas upp.

Upprustning av parken påbörjades 2008 och kommer att fortgå 2009. Följande åtgärder genomförs:

- Nyanläggning av plantering vid Linnéstatyn
- Ny belysning med bl a 300 nya ljuspunkter
- Borttagning av upplag
- Nytt mark- och buskskikt längs Engelbrektsgatan och Karlavägen
- Inplantering av barrträd och förnyelse av vegetation vid sittplatser
- Förnyelse av bollytor, ny skatebana och test med plastisbana
- Översyn av gångvägssystemet med permanentning av upptrampade stigar och uppsättning av gräskantskydd
- Upprustning av entréplats i parkens sydöstra del
- Humlestörrar väster om Floras kulle

På grund av de många besökarna och det stora slitaget måste parken skötas intensivt precis som idag. Underhållet bör öka för att parkens unika värden ska kunna bevaras.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Genomföra åtgärder enligt bevarande och utvecklingsplanen. Arbetet kan genomföras i etapper.	X		
Öka underhållsinsatserna.		X	

TESSINPARKEN (3)

Mål

Klassicistisk stadspark i söder och funktionalistisk landskapspark i norr.

Historik

Bostadsområdet Gärdet byggdes på 1930-talet i funktionalistisk stil. 1932 påbörjades arbetena för den ca 500 meter långa Tessinparken med iordningställande av gräs- grus- och planteringsytor. Året därpå planterades kastanjer utefter parkens långsidor. Några år senare anlades lekplats, plaskdamm och bollplan. 1962 avstängdes Blanchegatan för trafik och området införlivades i parken.

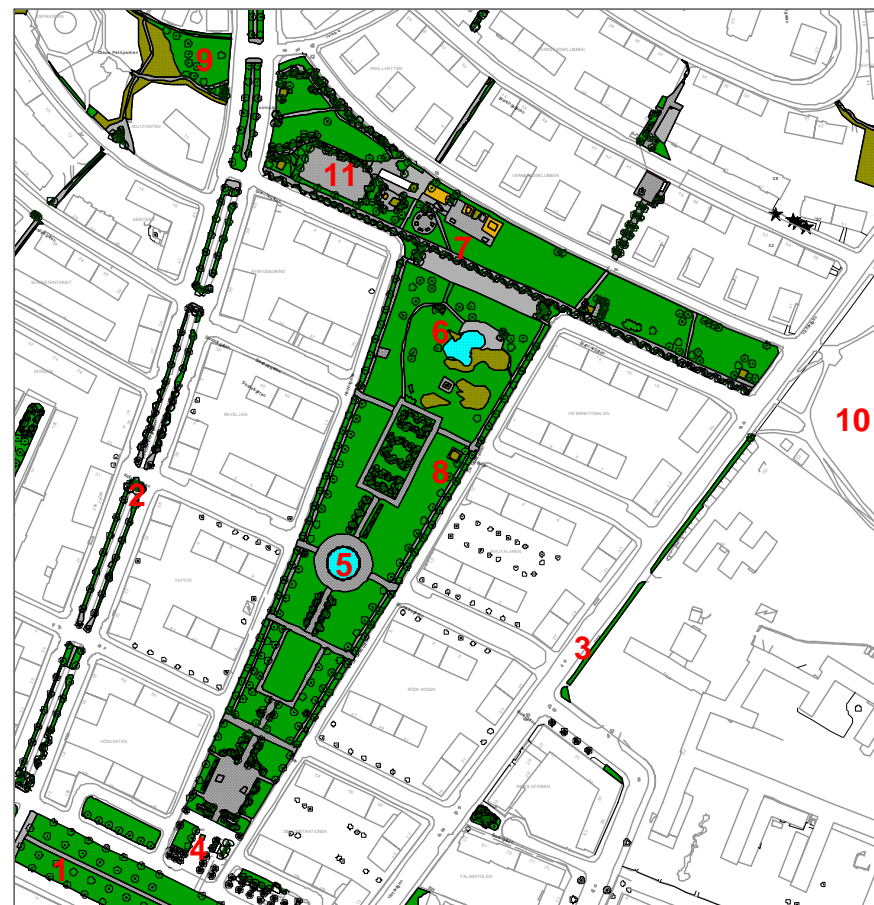
Beskrivning

Storlek: 5,3 ha

Karaktär: stadspark, 1920-tal i söder
landskapspark, aktivitetspark 1930-tal i norr

Innehåll: Parken har i sin södra del en symmetrisk uppbyggnad med en komposition av pyramidekar, syrenhäckar och rosenrabatter. Parkentrén vid Valhallavägen utgörs av ett trädorg med lindar. Parken inramas av kastanjealléer. I parkens mitt ligger en fontändamm. I norr har parken en friare utformning med gräs och berghällar och här ligger en stor parklek med plaskdamm, lekhus, bollplan med konstgräs och annan lekutrustning. Mot Värtavägen är parken öppen med enstaka lindar. I anslutning till Ängskärsgatan finns en uteservering.

Parkens nordvästra del mot Erik Dahlbergsgatan är mer sluten med

1=Valhallavägen, 2=Erik Dahlbergsgatan, 3=Värtavägen, 4=parkorg, 5=fontändamm, 6=plaskdamm, 7=parklek, 8=servering, 9=Olaus Petriparken, 10=Gärdet, 11=konstgräsplan

alm, lind och hästkastanj. En lång schersminhäck växer längs ridstigen i norra delen. Leksulpturen "Ägget" (1951) av Egon Möller Nielsen är placerad i anslutning till plaskdammen. I parkens södra del står skulpturen "Husmorssemester" (1972) av Olof Thorwald Ohlsson.

Ekologiska värden: Är del av en viktig spridningskorridor mellan Norra och Södra Djurgården.

Kulturella värden: Är av riksintresse för kulturminnesvården

Sociala värden: blomprakt, bollspel, grön oas, lek, vattenlek, picknick, promenader, rofylldhet, uteservering

Besöksstryck: mycket högt

Detaljplan: parkmark

Analys

Tessinparken är en viktig del av Gärdets grönstruktur. Hus och gårdar samverkar med parken på ett för funktionalismen öppet sätt. Parkens karaktär och värden är viktiga att bevara. Vissa delar av parken upprustades i början på 2000-talet. Övriga delar kommer att upprustas under åren 2008-2011.

Följande åtgärder planeras:

- Förnyelse av entréområdet mot Valhallavägen
- Förnyelse av markskiktet i kastanjealléerna
- Förnyelse av pelarekarna i mittstråket
- Permanenta smitvägar
- Ny belysning
- Förnya rosplanteringarna
- Se över lekområdet
- Gallring av parkträden för att få in mer ljus och skapa solplatser
- Borttagning av stensättning vid tunnelbanans elhus och låta de arkadklippta lindarna växa fritt
- Förbättring av kontakterna med Olaus Petriparken och Gärdets sportfält och förstärkning av de biologiska värdena genom plantering av nya ekar
- Upprustning av fontändamm

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Genomföra åtgärder enligt framtaget program	X		

Så här såg Tessinparken ut på 1950-talet

BERGSPARKER

Definition enligt parkprogrammet:

Halvöppen, kuperad park med stora lövträd i sluttande gräsytor. Terrasser förekommer. Berghällar bryter fram. Mötesplatser och rekreativmiljöer för promenader, picknick, ro och pulka.

Bild från Balders Hage

BALDERS HAGE (4)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden

Historik

Balders Hage anlades på 1910-talet enligt riktlinjer i P O Hallmans stadsplan. Befintligt berg och sluttning uppsnyggades, klippartier arrangerades med buskar och blommande bergsväxter. Några år senare kompletterades planteringarna med barrträd och prydnadsbuskar vid Verdandigatan.

Beskrivning

Storlek: 0,4 ha

Karaktär: parkkvarter, bergspark, 1910-tal

Innehåll: Branta klipphällar och bergsväggas dominerar. Ädellövträd, lönn, alm, vildapel, hagtorn, fågelbär och buskar, oxbär, vildrosor och syren växer i klippskrevorna. Inslag finns av barrträd, blågran och douglasgran. Stentrapporna är grovthuggna i granit.

Kulturella värden: Är av riksintresse för kulturminnesvården.

Sociala värden: grön oas, rofylldhet, sitta i solen

Besöksstryck: lågt

Detaljplan: parkmark

1=Verdandigatan, 2=Östermalmsgatan, 3=kv Lärkan

Analys

Balders Hage är en liten grön oas i ett för övrigt parkfattigt område. För att kunna bevara nuvarande karaktär och värden och för att kunna fungera som kvarterspark behöver parken rustas upp och en del skötselåtgärder intensifieras. På vissa ställen är gräsytor slitna och mängden ogräs är stor på en del platser. Parkens östra del intill kv Lärkan har extra stort upprustningsbehov.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram ett program för upprustning av parken.			X

ERIKSBERGSPARKEN (5)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden

Historik

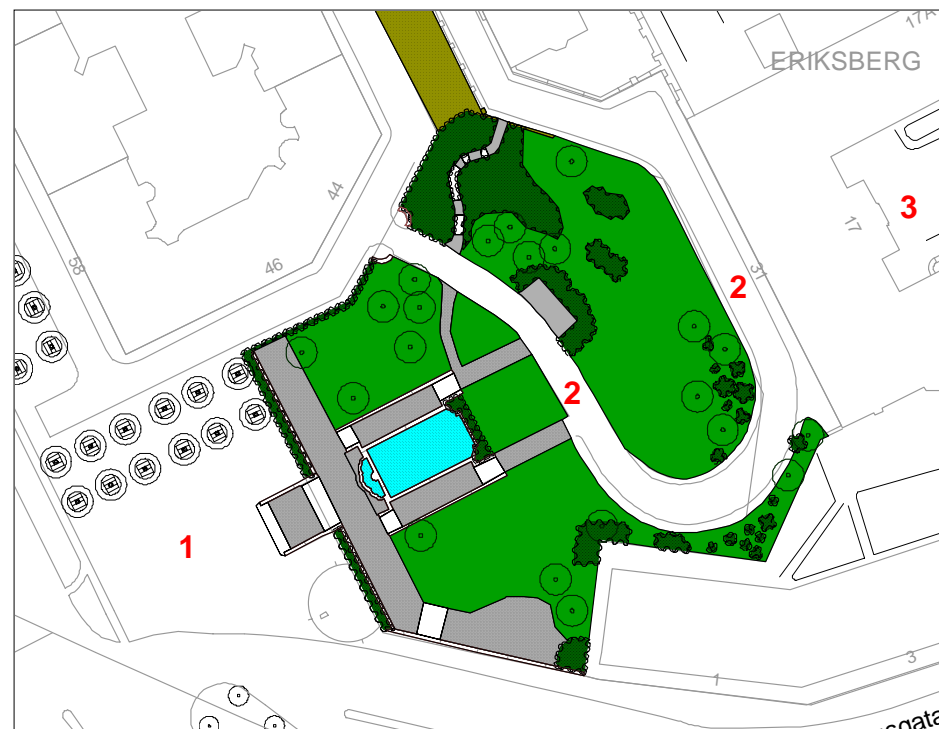
Ungefär på nuvarande Eriksbergsplan låg Träsktorget, där offentliga bestraffningar ägde rum ända fram till 1857. Eriksbergsparken anlades på 1920-talet i nordisk klassicistisk stil som entré till Timmermansordens palats. 1972 uppsattes K G Bejemarks skulptur "Fordon" på Eriksbergsplan.

Beskrivning

Storlek: 0,5 ha

Karaktär: bergspark 1920-tal

Innehåll: Parken är terrasserad och domineras av en stor monumental stentrappa som leder upp från Eriksbergsplan mot Eriksbergsbebyggelsen. Terrassens stödmurar som till stor del är överväxta med vildvin är kryssmurade. På den övre terrassen finns en kvadratisk damm. På var sida om dammen finns svagt böljande klippta gräsytor. Ett större syren- och schersminbuskage ramar in

1=Eriksbergsplan, 2=Eriksbergsgatan, 3=Timmermansordens palats

den sydöstra grässlätten. I dammens bakkant finns en rosabatt. Parkens bakre fond utgörs av höga lindar och almar som står framför och i bergsbranten. I branten växer också måbärsbuskage samt scilla på våren. Här finns också en trappa upp till Eriksbergsgatan.

Kulturella värden: Är enligt Stockholms Parkprogram av kulturhistoriskt värde

Sociala värden: grön oas, sitta i solen

Besökstryck: lågt

Detaljplan: parkmark

Analys

Eriksbergsparken är i grunden en vacker park med damm och trappanläggning. Parken är dock sliten och en upprustning bör ske. Gräsytorna är dåliga, blomsterrabatten behöver läggas om och blomsterurnorna är sönderrostade. Parkerade bilar på Eriksbergsgatan är en barriär och delar upp parken i två delar.

Åtgärder	Inves-tering	Under-håll	Drift	Ut-redn
Ta fram ett program och upprusta parken.	X			
Utreda om P-förbud kan införas på Eriksbergsgatan, på delen genom parken, för att förbättra sambandet mellan parkens båda delar.				X
Röja vegetation i anslutning till trappa i parkens nordvästra del.		X		
Sköta parken som finpark.			X	

NOBELPARKEN (6)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden.

Historik

Vädla kungsladugård, som var lantgård för hela Ladugårdsgårdens betesmarker låg här på berget och slaget vid Vädla ägde rum här 1517. På 1800-talet flyttade Skogsinstitutet hit och under den tiden planterades ett stort antal av våra vilt växande träslag. Nobelparken fick sitt namn efter det förslag till Nobelhus, ritat av Ferdinand Boberg, som planerades här 1908. Parken har varit allmän sedan 1916 men först 1930 ordnades gångstigar och träd- och buskplanteringar. 1972 uppsattes i parkens västra del bronsskulpturen "Första segelbåten" av Daniel Wretling. 2009 blir Skogsinstitutet ambassad och säkerhetsanordningar anläggs i strandparken.

Beskrivning

Storlek: 4 ha

Karaktär: bergs- och strandpark 1910-tal

Innehåll: Parken består i princip av två delar: strandparken och bergsparken. Strandparken löper längs den varierande naturstranden av rundstenar, vass- och sävruggar med ett kort avbrott för en liten sandstrand. En asfalterad gångväg går längs stranden mellan klippta gräsytor. Bergsparken i parkens övre del ligger på högre höjd. Trädbeståndet i parken domineras av klibbal, alm,

1=strandpark, 2=bergspark, 3=fd Skogsinstitutet, 4=sandstrand med bronsskulptur

knäckepil, ask, lönn, bok och björk. Här finns enstaka lärk, gran, blodlönn, rysklönn och poppel. Buskage finns i form av hassel, rönn, try och måbär och markskiktet består av en ängs- och lundflora.

Ekologiska värden: Ligger i nationalstadsparken och har enligt översiktsplanen höga natur- och friluftsvärden. Är landskapsekologisk buffertzonen för Södra Djurgårdens kärnområde. De gamla ädellövträden har rik fågel- och insektsfauna. Parken är entré till nationalstadsparken.

Kulturella värden: Är av riksintresse för kulturminnesvärden. Det gamla arboretumet har många unika lövträd och är en rest från Skogsinstitutet.

Sociala värden: båtliv, grön oas, picknick, promenader, pulkaåkning, rofylldhet, sitta i solen, vattenkontakt, vild natur

Besöksryck: högt i strandparken, lågt i bergsparken

Detaljplan: parkmark

Analys

Parken med sina många träd och sin närhet till vattnet har stora värden och för att bevara dem behöver vissa åtgärder vidtas. En trädinventering finns och med denna som grund bör en försiktig utglesning av trädbeståndet göras för att möjliggöra utsikt mot vattnet.

Bergsparken

Strandparken

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Ta fram ett program för parkens upprustning. I arbetet är det viktigt att förbättra parkens entré från Strandvägen och att permanenta jordstig längs stranden vid Nobelparkens udde.	X		
Genomföra åtgärder enligt trädvårdsplanen.		X	
Upprusta och uppmärksamma arboretumet. Inventera, ta fram trädvårdsplan, sätta upp namnskyltar på träden och röja buskage.	X	X	
Komplettera med en större info-skylt om Nobelparkens historia.	X		

KVARTERSPARKER

Definition enligt parkprogrammet:

Mindre parker ofta insprängda i bebyggelsen och på grund av sin storlek ofta enfunktionella. Viktiga för närrecreationen.

Bild från Finlandsparken

FINLANDSPARKEN (7)

Mål

- Utveckla parken till en attraktiv stadsdelspark för lek, ro och picknick med café.
- Utöka parken med delen väster om Värtans Stationsväg.

Historik

Området har tidigare varit en del av den Kungliga jaktparken. År 1986 anlades Finlandsparken som minnespark för finska krigsveteraner.

Beskrivning

Storlek: 0,7 ha

Karaktär: kvarterspark med landskapskaraktär, 1980-tal

Innehåll: Parken har en öppen parkdel och en sluten naturmarksdel med ekskog. Parkdelen har av två öppna rum med klippta gräsytor. Enstaka syrenbuskar inramas av trädriddåer av alm, ek och lönn. Båda rummen öppnar sig mot Tegeluddsvägen. Närmast grusgångvägen mot Siljaterminalen står skulpturen "Finlandsmonumentet" av G. Edwards.

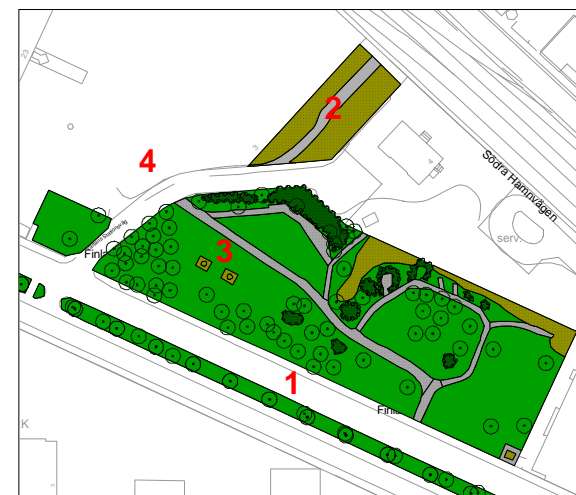
Ekologiska värden: Ingår i Gärdets spridningszon. De grova ädel-lövträden hyser biologisk mångfald.

Kulturella värden: Parken men främst skulpturen "Finlandsmonumentet" är minne av finska krigsveteraner.

Sociala värden: grön oas, rofylldhet, sitta i solen

Besöksstryck: lågt

Detaljplan: Parkmark i öster och kvartersmark i väster (kv Amsterdam 2)

1=Tegeluddsvägen, 2=gångstråk till Siljaterminalen, 3=Finlandsmonumentet, 4=parkområde i kv Amsterdam

Analys

Parken är idag grön och lummig men har få besökare. I samband med exploatering av Värtan-Frihamnen har parken stor potential att kunna utvecklas till en stadsdelspark.

Ekskogen i parkens västra del är kvartersmark och bör övergå till parkmark, dvs. formellt bli en del av Finlandsparken som offentligt rum.

Åtgärder	Inves-tering	Under-håll	Drift	Ut-redn
Ta fram ett program för hur parken kan utvecklas till en stadsdelspark och genomföra detta i samband med exploatering av Värtan Frihamnen.	X			
Verka för att parken i kv Amsterdam överförs till parkmark.				X
I avvaktan på programmet röja vegetation i anslutning till sittplatser.		X		

ELLEN KEYS PARK (8) (fd Jarlaparken)

Mål

Bevara parkens klassicistiska utformning och förstärka parkens blomsterflor.

Historik

Sjön Träsket bredde tidigare ut sig över den här delen av Östermalm och först efter utdikning växte stadsbebyggelsen fram. Borgarskolan byggdes i början på 1930-talet och samtidigt anlades "Jarlaparken" med planteringar, murar och damm. "Ellen Keys" staty av Sigrid Fridman restes 1953.

På 1990-talet byggdes Borgarskolan om och ett nytt bostadskvarter byggdes i Jarlplanstriangeln. Den kvarvarande parken upprustades och en gräsyta och en större perennplantering i parkens västra del anlades. I början på 2000-talet döptes parken om till Ellen Keys Park.

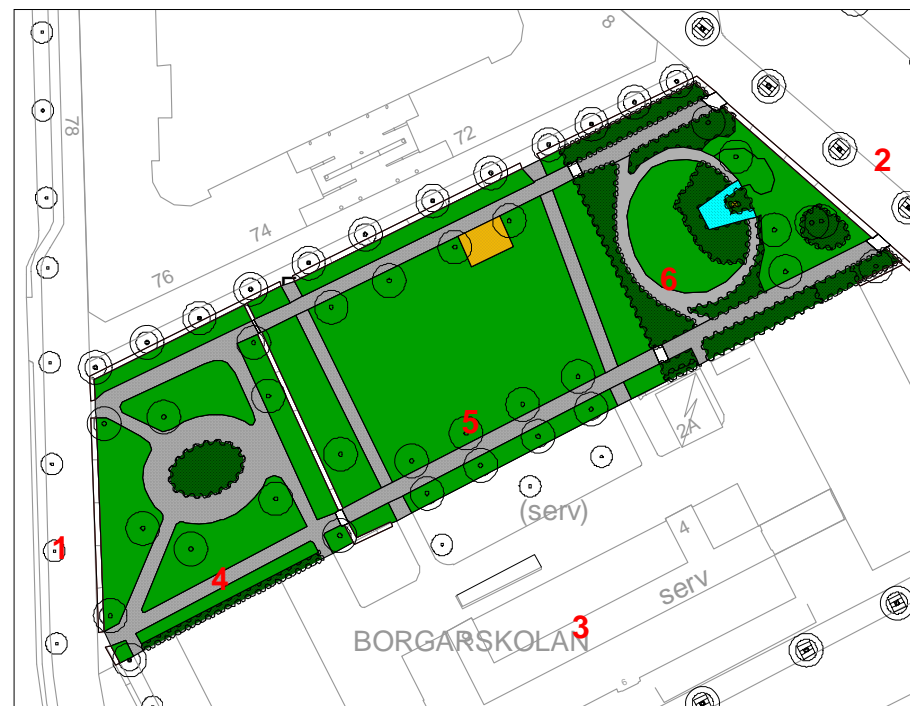
Beskrivning

Storlek: 0,5 ha

Karaktär: kvarterspark 1920-tal

Innehåll: Parken kantas på långsidorna av dubbla lönnalléer och avslutas mot Karlavägen med två nyplanterade pyramidbogar. Mot Birger Jarlsgatan finns två stora lönnar. Parken indelas i tre parkrum av tvärgående halvmeterhöga granitmurar, som har överliggare av kalksten. En låg granitmur löper även längs parken västra kant.

Den norra gården inramas av syren- och rhododendron-buskage och där innanför finns en klippt lindhäck. I gårdens mitt står Ellen Keys staty, som i sin tur omges av en rektangulär damm med

1=Birger Jarlsgatan, 2=Karlavägen, 3=Borgarskolan, 4=västra gården, 5=mittengården, 6=norra gården med Ellen Keys staty

marmorbotten. Runt dammen växer perenner som hosta, iris och daglilja.

Mittengården utgörs av en kvadratisk gräsplan med två små sandlådor i ena kanten.

Den västra gården har en stor oval perennrabatt i mitten och parksoffor står i grusgången kring rabatten. Bakom sofforna finns körsbärsträd.

Kulturella värden: Har enligt Stockholms parkprogram kulturhistoriskt värde. Parkens utformning i nordiskt klassicistisk stil är välbevarad.

Sociala värden: grön oas, lek, sitta i solen

Besöksstryck: medelhögt

Detaljplan: parkmark

Analys

Dammen och planteringen vid Ellen-Key statyn upprustades 2006. Parken är dock delvis sliten. För att parkens nuvarande karaktär och utformning ska kunna bevaras och komma till sin rätt bör parken vara välskött varför underhålls- och driftinsatserna bör ökas.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift	Ut- redn
Förbättra gräsytan i den norra gården.		X		
Utreda om gräsytan intill parkens norra mur ska förbättras eller tas bort och ersättas med grus.		X		X
Se över parkens buskvegetation och ersätta döda och dåliga buskar, måla trapppräcken, ta bort stor stubbe i parkens västra del och kompletteringsplantera den västra perennrabatten.		X		
Sköta parken som finpark.			X	

LONDON-PARKEN (9)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden.

Historik

Har tidigare varit del av den Kungliga jaktparken. Parken anlades 1940 samtidigt som omgivande bebyggelse. Lekplatsen upprustades och förnyades 2001.

Beskrivning

Storlek: 0,7 ha

Karaktär: kvarterspark 1940-tal, vissa delar naturpark

Innehåll: Norra delen utgörs av halvöppen hållmarksädellövskog med ek, ask och alm. Södra delen har klippta gräsytor med solitära ekar och askar. Här finns också en lekplats med gungor, lekutrustning och en liten asfaltbollplan. I kanten mot naturmarken finns en uteplats med fasta bänkar, en träpergola och en rosrabatt. I den norra delen finns rester av en tidigare lekgård.

Sociala värden: boule, grön oas, lek, rofylldhet

Besöksryck: lågt

Detaljplan: parkmark

Analys

Londonparken är en liten grön oas som borde ha fler besökare. I parken finns många vackra träd och en trevlig sittplats som kunde ha en vackrare plantering och kanske ramas in med klätter-

1=naturpark, 2=lekplats, 3=sittplats med pergola, 4= boulebana, 5=trappa mot Rökubbsgatan

växter. Lekplatsen är i bra skick. Parkens anslutning till Rökubbsgatan är i dåligt skick och bör ses över.

Åtgärder	Inves-tering	Under-håll	Drift
Förnya rosrabatt/byta till perenner.		X	
Förbättra ogrärensningen i hårdgjord yta längs muren vid sittplatsen.			X
Plantera klättrväxter vid pergolan.	X		
Upprusta trappa och väg mot Rökubbsgatan.		X	

OLAUS PETRIPARKEN (10)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden och utveckla parken så den tål det hårda slitaget.

Historik

I den ursprungliga ekbacken anlades 1930 lekplatser för den nya bebyggelsen kring Tessinparken. 1985 byggdes nya lekplatser och förskola i parken.

Beskrivning

Storlek: 0,5 ha

Karaktär: kvarterspark, naturpark 1980-tal

Innehåll: Parken är främst en eklund med ängsmark, hällar och några små klippta gräsytor. Låga staket inramar flera lekgårdar med lekutrustning. Mellan lekgårdarna löper grusgångar.

Ekologiska värden:

De gamla grova ädellövträden har biologisk mångfald. Parken ingår i en viktig ekologisk spridningszon mellan Norra och Södra Djurgården.

Sociala värden:

grön oas, lek

Besöksstryck: högt

Detaljplan: parkmark

Analys

Parken är viktig för områdets många förskolor och slits hårt av alla barn. Förutom att parken är del av en viktig ekologisk spridningskorridor är den också ett viktigt gångstråk. Gångstråket är bitvis i dåligt skick. Delar av naturområdet är mörkt och behöver gallras.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Förbättra gångstråket och försiktigt röja vegetation intill vägen.		X	

ROSLAGSPARKEN (11)

Mål

Utveckla parken till en attraktiv och funktionell kvarterspark.

Historik

Parken anlades på 1940-talet med murar, lekplats och stigar. Terrasseringar utfördes för att klara den branta terrängen.

Beskrivning

Storlek: 1,3 ha

Karaktär: kvarterspark, bergspark 1940-tal

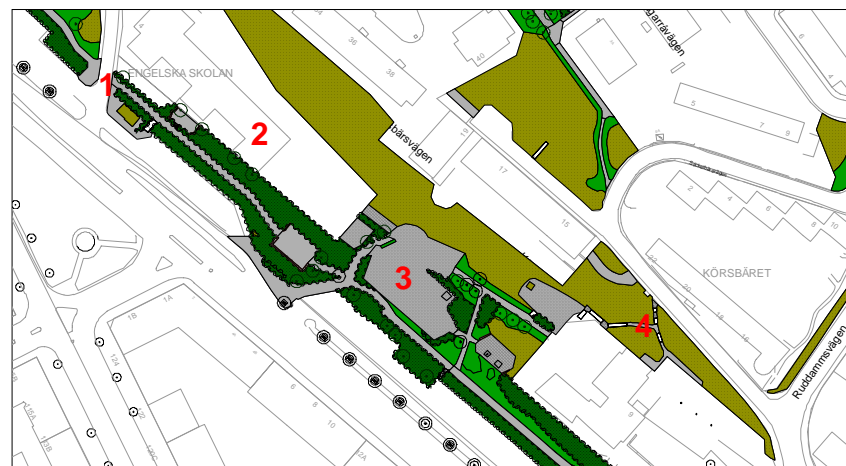
Innehåll: Vid Roslagstullsbacken i parkens nordvästra del utgörs parken av branta klippväggar för att successivt mot öster bli flackare och mer terrasserad. Trädvegetationen är halvsluten av små och stora ädellövträd. Bollplaner av grus och rester av en tidigare lekplats finns i parkens mitt. Det finns ett antal små terrasser där det förr funnits sittplatser. Granne till parken ligger en skola.

Landformer: Den branta bergiga branten utgör en tydlig och viktig landform.

Sociala värden: bollspel, grön oas, promenader

Besöksstryck: lågt

Detaljplan: parkmark

1=Roslagstullsbacken, 2=skola, 3=bollplan, 4=trappa

Analys

Den långsträckt parken parallellt med Valhallavägen har en gång i tiden varit en vacker terrassanläggning. I dag används parken mest att promenera igenom och av den intilliggande skolan. Det finns goda förutsättningar att utveckla parken till en funktionell kvarterspark särskilt som trafiken på Valhallavägen troligen kommer att minska när Norra Länken blir klar.

Många av områdets släntplanteringar förnyades 2008 och är i bra skick. Flera andra områden är slitna och behöver åtgärdas.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram ett program för hur parken kan bli en attraktiv och funktionell kvarterspark.	X		
Ta fram en trädvårdsplan.		X	
I avvaktan på programmet ta bort klotter på parksoffor och nätstation, förbättra visa områden intill gångstråken samt vissa vägbeläggningar och renovera trappa.		X	

RUDDAMMS-PARKEN (12)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden.

Historik

Parken var tidigare en del av den Kungliga jaktparken och har även varit en del av Epidemisjukhusets park. 1980 bebyggdes området med bostäder i nyfunktionalistisk stil och delar av den gamla sjukhusparken sparades.

Beskrivning

Storlek: 0,7 ha

Karaktär: kvarterspark 1980-tal

Innehåll: Den norra delen av parken är en öppen sluttande gräsyta som omges av ädellövträd, ek och lönn och bildar ett grönt rum. Berg i dagen bryter igenom gräsytan på kullen där också en grusad lekplats med några schersminbuskar ligger. Den södra delen utgörs av naturmark med hållmarkslövskog och är halvsluten med stort inslag av granit-hällar, vildrosbuskar samt lönn och ask som hör denna skärgårdslika natur till. Flera förskolor ligger intill parken.

1= norra parken med lekplats, 2= södra parken med naturkaraktär

Sociala värden: grön oas, lek, rofylldhet, sitta i solen

Besöksstryck: lågt

Detaljplan: parkmark

Analys

Parken fungerar som en grön oas för de närboende och de många förskolebarnen. Lekplatsen är i relativt bra skick. Visa gräsytor behöver förbättras.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Förbättra dåliga gräsytor.		X	

STURE- PARKEN (13)

Mål

Bevara och utveckla nuvarande karaktär och värden.

Historik

Stureparken var tidigare begravningsplats och fattigkyrkogård. Den sista jordfästningen ägde rum 1866. Nuvarande park anlades 1906 med enkla planteringar, parkträd, slingrande parkvägar och gräsytor. På 1960-talet tillkom den centrala grusplanen och ett antal sittplatser.

Beskrivning

Storlek: 0,6 ha

Karaktär: kvarterspark, historisk park sent 1800-tal

Innehåll: I parkens klippta gräsytor finns flera stora ädellövträd som lönn, lind, alm och kastanj. Här finns även en sykomorlönn, en blodbok, en hängalm, en hagtorn och en hängbjörk. Buskar som syren, hägg, måbär, spirea, try och olvon finns i parkens ytterkanter. En mindre rabatt med lökväxter och sommarblommor finns i norra delen. Grusgångar löper tvärs genom parken. En liten grusplan med fyra bänkar inramade av körsbärsträd finns i parkens mitt.

Kulturella värden: Parken har enligt Stockholms parkprogram kulturhistoriskt värde. Parken är som gammal begravningsplats dessutom kommunalt fornminne. Några synliga spår av detta finns inte idag.

Sociala värden: grön oas, sitta i solen

Besöksstryck: lågt

Detaljplan: kvartersmark

Lagskydd: Fornlämning 120, den gamla begravningsplatsen ingår Villastadens riksintresse för kulturminnesvården.

Analys

Parken som är en grön oas för Östermalmsborna har många värdefulla träd men ger ett slitet intryck. Parken har stora förutsättningar att kunna utvecklas så den blir mera attraktiv och använd.

Parkens västra del mot kv Björken ger ett oordnat intryck och här finns behov av nya cykelparkeringar.

Cykelparkering bör ordnas i parkens västra del.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift	Utredn
Ta fram ett program för parkens utveckling.	X			
Planlägga parken som parkmark.				X
I avvaktan på programmet förbättra gräsytor och ordna nya cykelparkeringar i parkens västra del, på sikt ersätta sommarblommorna med perenner.		X		

STRANDPARKER

Definition enligt parkprogrammet:

Långsmalt strandstråk längs en öppen vattenyta. Naturlik halvöppen park med lövträd och böljande klippta gräsytor. Långsgående gångstråk. Sittplatser med utsikt över vattnet. Promenader, ro, bad och fiske.

Bild från Nobelstranden

NOBELSTRANDEN (15)

Mål

Bevara och utveckla nuvarande karaktär och värden.

Historik

Stranden mellan Djurgårdsbrunnsviken och Nobelgatan anlades på 1920-talet i nationalromantisk stil med växtmaterial med anknytning till strand- och skärgårdsnatur. Området blev snabbt ett omtyckt promenadområde

Beskrivning

Storlek: 1 ha

Karaktär: strandpark, parkstråk 1910-tal

Innehåll: En grusad gångväg löper längs en smårummig parkmiljö med buskträd (hagtorn, knäckepil, hägg, vildapel), små buskage (buskrosor, fläder, måbär, schersmin) och små öppna gläntor med klippt gräs. Längs den smala strandparkens stensatta strand växer ruggar av säv och vass. 2005 planterades ett antal Magnolior. Skulpturen "Diana" (1964) av Jean Goujons står på en centralt upphöjd grusplatå vid Kruthusplan.

Ekologiska värden: Stranden som är en landskapsekologisk buffertzon för Södra Djurgårdens kärnområde har rik fågelfauna.

Sociala värden: grön oas, picknick, promenader, rofylldhet, sitta i solen, utsikt, vattenkontakt

Besöksstryck: högt

Detaljplan: parkmark

1=Nobelgatan, 2=Nobelparken, 3=Kruthusplan

Analys

Nobelstranden är ett av stadens mest frekventerade promenadstråk och är trots de många besökarna och det stora slitaget i bra skick tack vare den intensiva skötseln. Några mindre åtgärder är önskvärda.

Åtgärder	Inves-tering	Under-håll	Drift
Ta bort sly i strandkanten.		X	
Förbättra ogrärensningen vid sittplatsen i anslutning till Kruthusplan och vid de nyplanterade magnoliorna.			X
Byta ut nuvarande skräpkorgar typ "Otto" mot funktionella och vackra korgar.	X		

DJURGÅRDSBRUNNSKANALEN (14)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden.

Historik

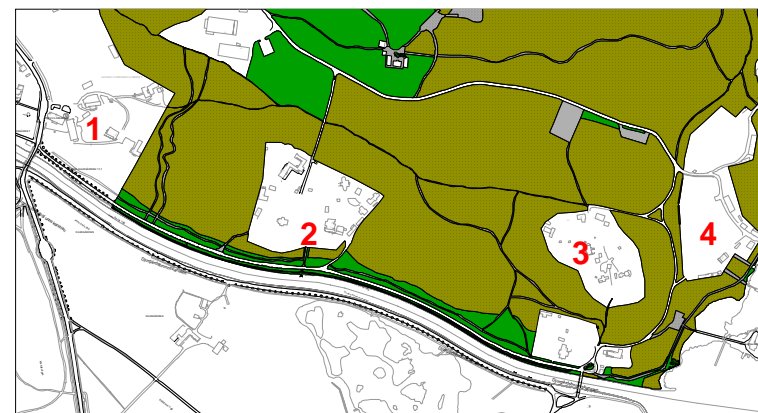
Djurgårdsbrunnskanalen anlades 1825-34 på initiativ av Karl XIV Johan.

Beskrivning

Storlek: 3,5 ha

Karaktär: strandpark, parkstråk, kanal 1800-tal

Innehåll: Den 1 km långa kanalen slingrar sig genom parklandskapet. Kanalens kanter är stenskodda. På var sida om kanalen löper grusgångar och trädrader av lönn, kastanj, lind och ask. Grässlänterna är klippta. Den södra kanalsidan och området vid Djurgårdsbrunn förvaltas av Djurgårdsförvaltningen.

1=Djurgårdsbrunns vårdshus, 2=Rosenhill, 3=Fridhem, 4=Hunduddens båtklubb

Ekologiska värden: Området är ett landskapsekologiskt kärnområde och ekologiskt särskilt känsligt område. Kanalen är en akvatisk spridningsväg för Djurgårdsbrunnsviken och syresätter även densamma.

Kulturella värden: Kanalen är en gammal vattenväg som runt 1830 fick en parkgestaltning som står sig än idag.

Sociala värden: båtliv, folkliv, grön oas, löpning, promenader, ridning, rofylldhet, vattenkontakt

Besöksstryck: högt

Detaljplan: områdesbestämmelser

Analys

Området är ett vackert och populärt promenadstråk. Träden är av stort värde för områdets karaktär och för att kunna bevara dem finns behov av en trädvårdsplan. För övrigt är området i bra skick och inga särskilda åtgärder behövs.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram en trädvårdsplan.		X	

PARKKVARTER

Definition enligt parkprogrammet:

Halvöppen park (mindre än 0,5 ha), en grön oas med gräsytor och sittplatser för avkoppling. Lekplatser förekommer och kan ibland dominera. Blomsterplanteringar kan förekomma.

Bild från Ruddammsvägen/Bigarråvägen

BREITENFELDSGATAN (16)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden.

Historik

Parken anlades efter en stadsplan från 1922 i samband med att bebyggelsen kom till.

Beskrivning

Storlek: 0,1 ha

Karaktär: parkkvarter 1920-tal

Innehåll: Breitenfeldsgatan är en symmetriskt långsträckt grön plats i ett stort bostadskvarter. Den gröna ytan utgörs av en svagt nersänkt gräsyta planterad med oxlar. I ytans mitt finns en kvadratisk prydnadsdam. Söder därom finns smala gräsytor planterade med vackra syrenbuskar. Upprustning av dammen och gräsytona påbörjades 2008.

Sociala värden: grön oas, rofylldhet

Parkkvarter

Besöksstryck: lågt
Detaljplan: gatumark

Analys

Parken är en liten grön oas och en viktig del i ett stadsbyggnadsmonster som var typiskt på 1920-talet.

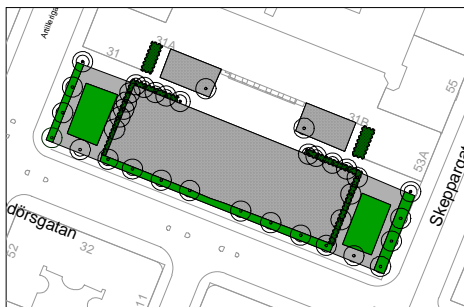
Ursprungligen var det körsbärsträd som var planterade här. Dessa har sedermera bytts ut mot dagens oxlar. På sikt, när oxlarna har blivit gamla och dåliga bör de ersättas med körsbär.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
På sikt ersätta nuvarande oxlar med körsbärsträd.	X		

Område vid Carlssons skola (17)

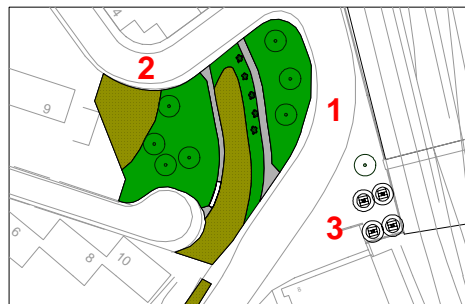
Beskrivning

I anslutning till Carlssons skola på Kommandörsgatan finns ett inhägnat område som till största delen används som skolgård. Här finns bollyta, sandlåda, liten konstgräsplan, sittplatser m m. Mot gatan finns ett antal stora lindar. Området sköts av skolan.

Detaljplan: gatumark

Område vid Ruddammsvägen/Bigarråvägen (18)

1=Ruddammsvägen, 2=Bigarråvägen, 3=platsbildning med lindar

Beskrivning

Området utgörs av en grässlutning med en del träd bl a ett antal björkar. Området är något slitet, särskilt gräsytona som är tufsiga och vissa partier utgörs av bar jord. Den lilla platsbildningen med lindar är i mycket dåligt skick.

Detaljplan: parkmark

Trädplanteringen öster om Ruddammsvägen är gatumark.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Område vid Carlssons skola: Stamma försiktigt upp lindarna för att ljusa upp platsen.		X	
Utreda om det är möjligt att placera ut flera cykelställ.	X		
Område vid Ruddammsvägen: Förbättra gräsytona och förnya platsbildningen med lindar.	X	X	

PARKSTRÅK

Definition enligt parkprogrammet:
Halvöppet stråk med kommunikationsvägar, gräsytor
och sittplatser för avkoppling. Lekplatser kan
förekomma.

Bild från Bergiusstråket

BERGIUSSTRÅKET (19) vid Bergiusvägen

Mål

Utveckla stråkets värden till en attraktiv landskapspark med ängar och fruktträdslundar.

Historik

Området var tidigare en del av den Kungliga jaktparken och har även varit en del av den trädgård som hörde till Experimentalfältets trädgårdsskola.

Beskrivning

Storlek: 4,8 ha

Karaktär: parkstråk, landskapspark

Innehåll: Stråket är ett avlångt öppet landskapsrum med ängsmarker. En gammal äppellund finns i dalens västra del (se bild på föregående sida). En bred asfalterad bilväg med många parkerade bilar och en hög kraftledning löper i dalens längdriktning. Genom stråket löper olika gång- och cykelvägar och här finns också en bollplan. Ny trygghetsbelysning uppsattes 2008.

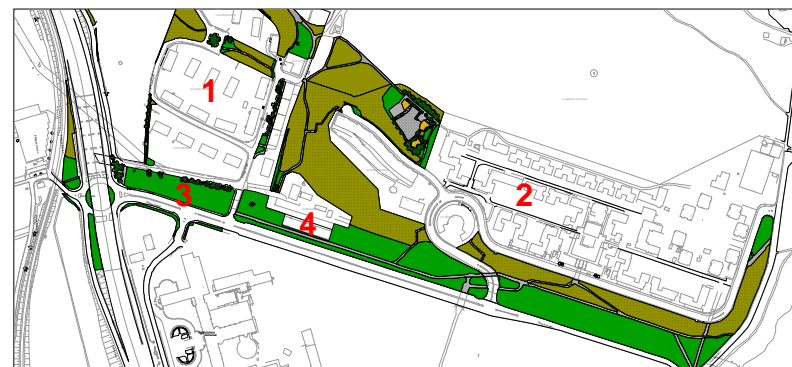
Ekologiska värden:

Ingår i Norra Djurgårdens kärnområde.

Sociala värden: bollspel, promenader

Besöksstryck: lågt

Detaljplan: områdesbestämmelser

1=Ekhagen, 2=Lappkärrsberget, 3=bef äppellund, 4=bollplan

Analys

Dalstråket har stor utvecklad potential och är Ekhags- och Lappkärrsbornas närmaste park och deras väg till arbetet.

Utredning pågår om borttagande av kraftledningen. Det vore önskvärt om Bergiusvägen i samband med detta kunde avsmalnas och stråket utvecklas till en landskapspark med fruktträd och odlingslotter. Dalstråkets öppenhet är viktig att bevara. Bollplanen är också viktig att bevara. Den bör kunna användas för spontant spel då inga andra bollytor finns i närområdet.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift	Ut- redn
Ta fram ett program för utveckling av stråket till en landskapspark.	X			
Upplåta bollplanen för spontant bollspel.				X

PARKSTRÅK inom GÄRDESHÖJDEN (20)

Områden vid TROPPOSTIGEN, LIVRYTTARSTIGEN och stråk mellan RINDÖGATAN och ASKRIKEGATAN

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden.

Historik

Områdena anlades på 1930-talet. Trapp- och vägförbindelsen från Toppstigen mot Lidingövägen byggdes 1957.

Beskrivning

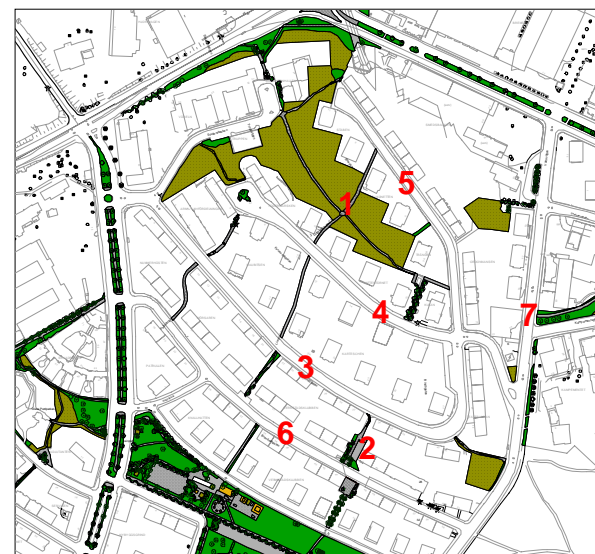
Storlek: 2 ha

Karaktär: parkstråk, naturpark,

Parkstråk

Innehåll: Mellan bebyggelsen vid Smedsbacksgatan och Furusundsgatan finns ett område med gångstråk av smågatsten och många vackra träd, mestadels ek men även andra trädslag bl a björk.

1=Livryttarstigen, 2=stråk vid T-banestationen, 3=Rindögatan, 4=Furusundsgatan, 5=Smedsbacksgatan, 6=Askrikgatan, 7=Värtavägen

Livryttarstigen och stråket lägre österut vid Gärdets T-banestation är viktiga gångstråk genom Gärdets bebyggelse. Det är i stort sett endast de hårdgjorda ytorna som stadsdelsförvaltningen ansvarar för. Den mesta grönskan ligger på kvartersmark.

Ekologiska värden: Området ligger i den smala spridningszonen mellan norra och södra Djurgården. Här finns flera värdefulla ekar (klass 3 enligt ekinventeringen).

Sociala värden: passage, promenader

Besöksstryck: medelhögt

Detaljplan: parkmark

Livryttarstigen strax norr om Furusundsgatan

Trappa söder om Rindögatan

Entré till T-banestationen

Analys

Området runt Troppstigen har värdefull natur med många ekar. Området är relativt mörkt och vegetationen behöver ses över och gatstensvägarna läggas om.

En mindre upprustning har 2008 genomförts i anslutning till T-baneentrén vid Askrikegatan. Perenner och ett nytt träd har planterats.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Troppstigen: Ta fram skötselplan.		X	
Livryttarstigen och Troppstigen: Lägga om gatstensbeläggningen.		X	
T-banestråket: Rensa ogräs intill trappa söder om Rindögatan.			X

STARRBÄCKSÄNGEN med SVEA ARTILLERI och SVEA FANFAR (21)

Mål

Anlägga en ny kvarterspark i Svea Fanfar.

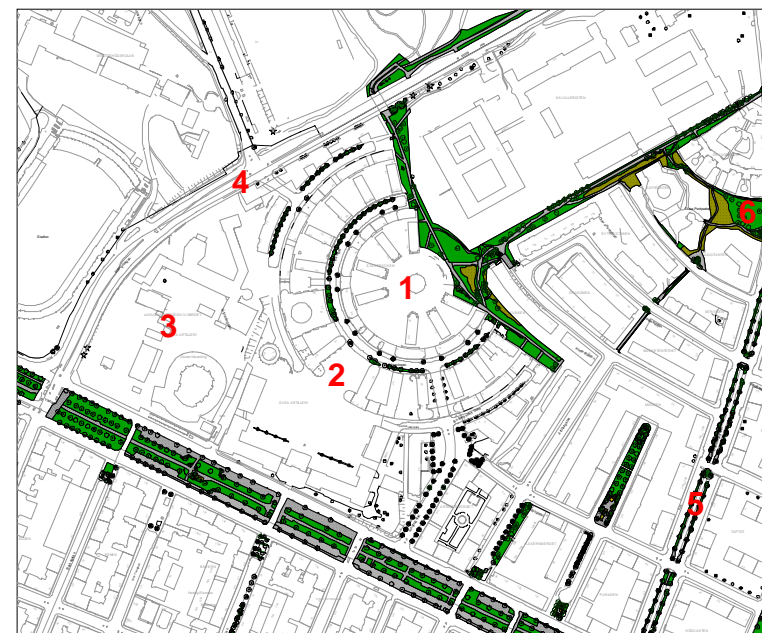
Historik

Parken i Starrbäckensängen anlades 1992 samtidigt som den nyfunktionalistiska bebyggelsen. År 2007 anlades parken vid Svea Artilleri.

Beskrivning

Storlek: 1,3 ha

Karaktär: parkstråk

1=Gårdsrum i kv Starrbäcken, 2=Park i Svea Artilleri, 3=Svea Fanfar, 4=Lidingövägen, 5=Artillerigatan, 6=Olaus Petriparken

Innehåll: Det runda gårdsrummet med den stora fontändammen i kv Starrbäcken och den nyanlagda parken i form av en gräsyta i kv Svea Artilleri ligger båda på kvartersmark.

Stadsdelsförvaltningen förvaltar det smala stråket mellan Lidingövägen och Artillerigatan samt stråket mot nordost upp till Olaus Petriparken. Se grönmarkerade områden på intilliggande karta. I anslutning till det cirkulära rummet består stråket av klippta gräskullar med ett antal stora ekar och lönnar. Här finns också en mindre lekplats. Stråket mot Olaus Petriparken består av klippta gräsytor med trädplanteringar. Här finns också ett antal stora ekar.

Ekologiska värden: De gamla ekarna bidrar till den biologiska mångfalden.

Sociala värden: lek, promenader, rofylldhet

Besöksstryck: medelhögt

Detaljplan: Stråken dvs de delar som på kartan är grönmärkade är parkmark. Parkerna i Starrbäcksängen och i Svea Artilleri är kvartersmark med x-beteckning, vilket innebär att de är tillgängliga för allmänheten.

Analys

De båda parkstråken med sina ekar är viktiga kommunikationsstråk men även viktiga för sitt läge i den smala spridningskorridoren mellan Norra och Södra Djurgården. Endast mindre åtgärder behöver vidtas i stråken.

Parken i kv Starrbäcksängen fungerar som kvarterspark för de boende. Den nyanlagda gräsytan i kv Svea Artilleri skulle också kunna fungera som kvarterspark om den var utformat på ett mer

tilltalande sätt. Idag består den av en vacker gräsyta utan möjlighet till aktiviteter.

Området mellan Lidingövägen, K1 och Valhallavägen är ett av de områden som enligt tillgångsanalysen har brist på kvartersparker och lekområden. Se Parkplan Del 1 sid 32. Det är därför angeläget att en ny kvarterspark anläggs i samband med exploatering i Svea Fanfar.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Anlägga en kvarterspark med lek i Svea Fanfar.	X		
Förbättra mindre partier av gräsytona.		X	

KAMPEMENTSBACKEN (22)

Mål

Bevara och utveckla områdets naturkaraktär.

Historik

Backen har tidigare varit del av betes- och slåttermark och senare fram till 1900 militärt exercisfält. Sedan dess har området använts alltmer som promenadstråk.

Beskrivning

Storlek: 1 ha

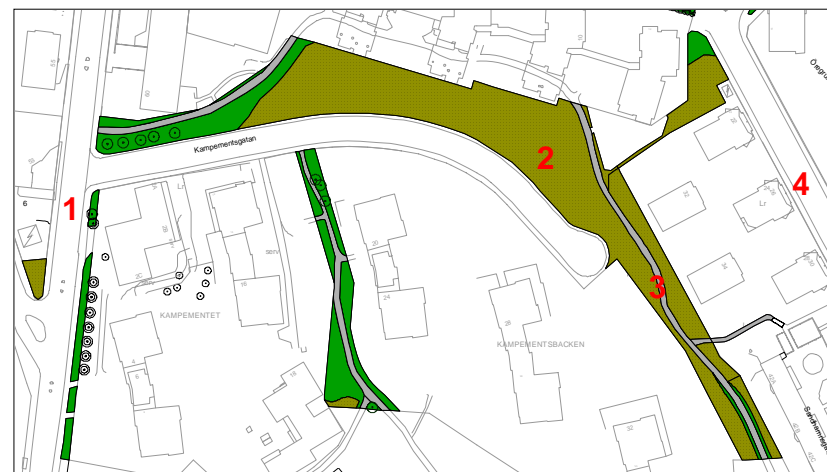
Karaktär: parkstråk, naturpark

Innehåll: Stora delar av området är en naturslutning mellan Kampementsbacken och den lägre liggande bebyggelsen på gatans norra sidan. Ett viktigt gångstråk går genom delar av området. Trappor finns i området ner mot lägre liggande bebyggelse.

Ekologiska värden: Området är en del av den smala men viktiga spridningsväg som finns mellan norra och södra Djurgården. Ådellövträden är av särskilt värde.

Sociala värden: grön oas, promenader, rofylldhet

1=Värtavägen, 2=område där bebyggelse planeras, 3=viktigt gångstråk, 4=Sandhamnsgatan

Besöksryck: lågt

Detaljplan: parkmark

Analys

Området är ett välbehövligt stycke natur mellan bebyggelsen. Om naturområdets karaktär ska bevaras finns behov av en skötselplan. Längs gatans norra sida pågår planarbete för bebyggelse.

Åtgärder	Inves-tering	Under-håll	Drift
Ta fram en skötselplan.		X	
Förbättra ogrärensningen i anslutning till trappa mot Sandhamnsgatan.			X

PARKTORG

Definition enligt parkprogrammet:

Små gröna platser med blomsterplanteringar och enstaka träd. Ofta en del av gatustrukturen. Folkliv och vila i solen. Ibland med uteservering.

Bild från Valhallavägen

KARLAPLAN (23)

Mål

En blomstrande stjärnplats med fontän där man kan sitta i solen.

Historik

Redan 1896 anlades en gräsmatta med träd och buskar på Karlaplan. Först på 1930-talet fick platsen sin nuvarande utformning som stjärnplats med en stor monumental fontändamm och dubbla rader av almar.

Beskrivning

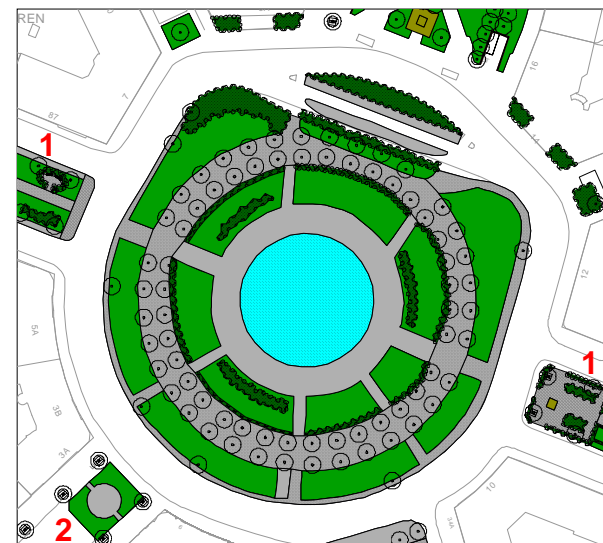
Storlek: 1,2 ha

Karaktär: stjärnplats sent 1800-tal, parktorg

Innehåll: Den cirkulära parken omges av dubbla rader av almar (*Ulmus carpinifolia* 'Hoersholmii'). Klippta lindhäckar, gräsytor och grusgångar löper runt den runda platsen som i mitten har en stor damm med hög fontänstråle. Perennrabatter finns i gräsytorerna runt dammen. Vid Styrmanngatan finns en platsbildning med parksoffor, träd och planteringar.

Bild från Stockholms stadsbyggnadskontor

1=Karlvägen, 2=Styrmanngatan

Kartan stämmer inte helt med dagens utformning

Kulturella värden: Platsen är av riksintresse för kulturminnesvården och stjärnplatsen ingår som nod i esplanadsystemet.

Sociala värden: folkliv, grön oas, rofylldhet, sitta i solen, vattenlek

Besöksstryck: mycket högt

Detaljplan: gatumark

Analys

Karlalplan, som från stadsbildsynpunkt är en mycket viktig stjärnplats i Lindhagens esplanadsystem, har dagligen många besökare särskilt vackra solskensdagar. Parken rustades upp 2008 och är i mycket bra skick, men fordrar ständigt intensiv skötsel på grund av det höga besöksstrycket. Almarnas kondition bör kontrolleras regelbundet.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram en plan för almarna.		X	

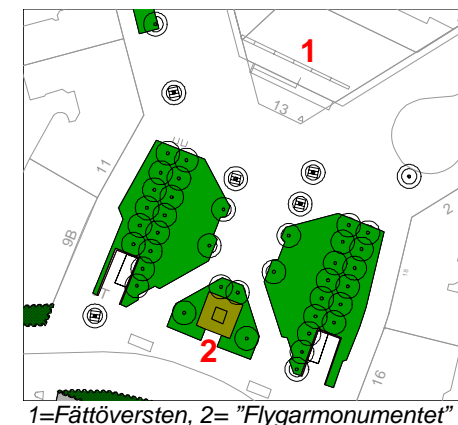

GÖSTA BOMANS TORG (24)

Platsen framför Fältöversten

Mål

Ett livligt blomstrande torg med torghandel och plats för att sitta i solen

1=Fältöversten, 2= "Flygarmonumentet"

Historik

Carl Milles "Flygarmonument" i form av en örn med utsträckta vingar uppsattes 1931. Tunnelbanestationen byggdes på 1960-talet och Fältöversten i början på 1970-talet och platsen fick då sin nuvarande utformning.

Beskrivning

Storlek: 0,2 ha

Karaktär: parktorg 1970-tal

Innehåll: I anslutning till Fältöverstens entré är torget en öppen plattyta. I delen mot Karlaplan finns klotlönnar i upphöjda gräsytor. Gräsytorerna omges av halvmeterhöga granitkanter. Ovan nämnda flygarmonument står mitt på torget omgivet av lönnar. På torget finns plats för torghandel.

Sociala värden: folkliv, sitta i solen, torghandel

Besöksstryck: mycket högt

Detaljplan: gatemark

Övrigt: En Katalpa, dvs ett Trumpetträd står i närheten av torget vid Östermalmsgatan.

Analys

Torget har med sitt rika folkliv en trevlig karaktär. Här pågår torghandel och en del mindre evenemang. Här finns rikligt med möbler såsom informationstavla, affischpelare, kioskvagn, telefonkiosker, cykelställ, blomsterurnor m m. Det finns behov av att ordna upp torgets möblering. Det är även angeläget att vidta åtgärder för att förhindra biltrafik. Ytorna under klotlönnarna är slitna och behöver förnyas.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram ett program för torgets möblering och upprustning.	X		
Utreda, ta fram program för om gräsytorerna ska förnyas eller ersättas av grus eller tåliga marktäckare.	X		

LILL-JANS PLAN (25)

Mål

Utveckla parken till en attraktiv park för ro och avkoppling.

Historik

Platsen anlades 1896 i samband med Valhallavägens utbyggnad. Den triangelformade gatuplanteringen inramades av vita björkstammar. Platsen var tidigare samlingsplats för den svenska arbetarrörelsen.

Beskrivning

Storlek: 0,1 ha

Karaktär: parktorg

Innehåll: Några björkar och ett trybuskage står fritt placerade. Tre små sittplatser belagda med vacker kalksten omgärdas av perennplanteringar.

Sociala värden: sitta i solen

Besökstryck: lågt

Detaljplan: gatumark (plan från 1880)

Analys

Den lilla parken på Lill-Jans Plan har en vacker grundutformning och har tidigare varit en grönskande oas. I dag är parken sliten och störs av trafiken på Valhallavägen. Särskilt gräsytona är i dåligt skick. Parken besöks mest av hundägare.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram ett program för förnyelse av parken.	X		

PLATS vid BIRGER JARLSGATAN (26)

Mål

Bevara och utveckla nuvarande karaktär och värden till en attraktiv och blomstrande sittplats.

Historik

Platsen anlades på 1930-talet.

Beskrivning

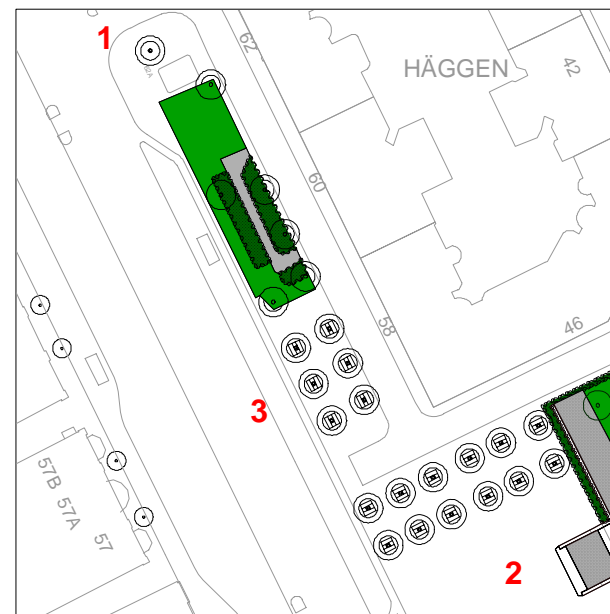
Storlek: 0,07 ha

Karaktär: parktorg, parkkvarter

Innehåll: Platsen domineras av ett antal stora almar. I anslutning till Rådmansgatan ligger ett gatukök och söder därom finns en kalkstensbelagd sittplats och i anslutning till denna en perennplantering. Buskage finns bakom sofforna. Mot Eriksbergsplan finns en plattbelagd yta planterad med lönnar.

Sociala värden: sitta i solen
Stadsbildsvärde: Platsen är en viktig och karaktäristisk del av Birger Jarlsgatans stadsbild.

Besöksstryck: lågt
Detaljplan: parkmark

1=Rådmansgatan, 2=Eriksbergsplan, 3= Birger Jarlsgatan

Analys

Sittplatsen har en vacker utformning och grönskan är ett viktigt inslag i det för övrigt parkfattiga området.

Idag är parken sliten och vegetationen behöver ses över. Särskilt gräsytorna behöver förnyas. Det är angeläget att fundera över hur den för platsen karaktärsskapande almen ska ersättas i framtiden.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Ta fram ett program för platsens upprustning och utreda hur almen på sikt ska ersättas.	X		

TORG VID VALHALLAVÄGENS VÄSTRA DEL (27)

Mål

Utveckla torget till en attraktiv sittplats.

Historik

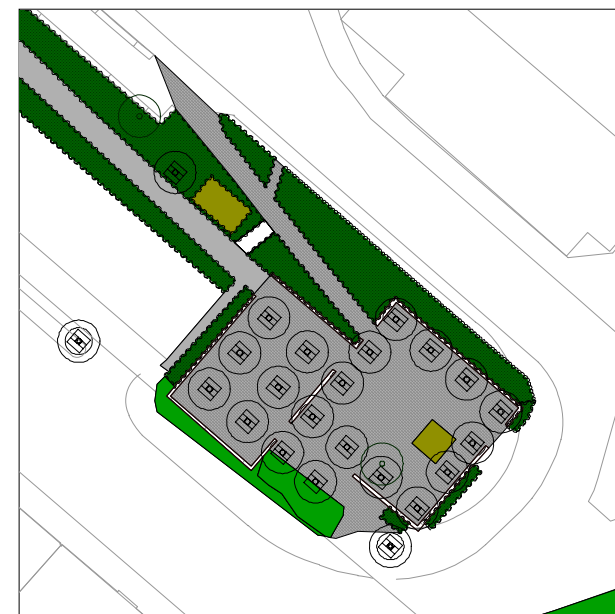
Platsen anlades i mitten på 1940-talet.

Beskrivning

Storlek: 0,12 ha

Karaktär: parktorg

Innehåll: Platsen är ett kvadratisk torg omgärdat av låga granitmurar och formklippta lindar. Beläggningen utgörs av betongplattor med ett mönster av smågatsten. Parksoffor står längs murens innerkant och en liten upphöjd damm finns i torgets mitt. Rabatter finns längs muren ytterkant.

Kulturella värden: Platsen anlades efter ritningar av Erik Glemme.

Sociala värden: sitta i solen

Besöksstryck: lågt

Detaljplan: gatumark

Analys

Platsen, som är den östligaste delen av Roslagsparken är ett typiskt exempel på Erik Glemmes arkitektur. Idag är anläggningen sliten. Beläggningen behöver läggas om, rabatterna och trädens växtbäddar behöver förnyas. Platsen är pga sitt läge vid Valhallavägen bullerstörd.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram ett program för upprustning.	X		

ESPLANADER

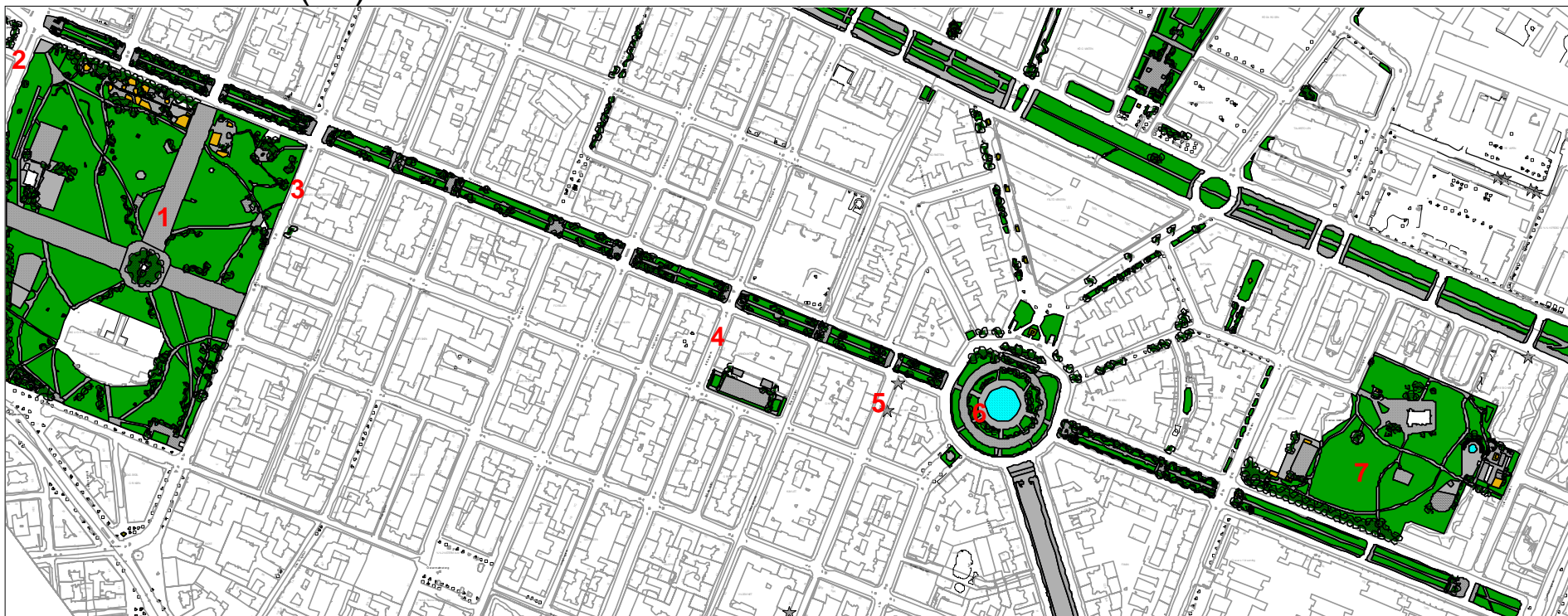
Definition enligt parkprogrammet:

Bred gata med grönt stråk med trädrader i mitten mellan körbanorna. Promenader, uteserveringar och vila på bänk. Blomsterplanteringar förekommer.

Bild från Karlavägen

KARLAVÄGEN (28)

1=Humlegården, 2=Engelbrektsgatan, 3=Sturegatan, 4=Artillerigatan, 5=Grevgatan, 6=Karlaplan, 7=Gustaf Adolfsparken

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden som en blommande esplanad med promenad- och skulpturstråk.

Historik

Karlavägen är en av de esplanader som anlades efter Lindhagens stadsregleringsplan i slutet på 1880-talet. Den anlades ursprungligen med slingrande gångar, prunkande blomsterrabatter och prydnadsbuskar i konstfulla mönster. Det blev stadens paradgata.

Tiderna och idealen förändrades under den långa tidsperiod som Karlavägen anlades. Den ornamentala parkstil som använts avslutades vid Artillerigatan. Sträckan mellan Artillerigatan och Grevgatan anlades med raka grusgångar liksom även sträckan öster om Karlaplan som inte anlades förrän på 1920-talet. 1940 började man lägga om det slingrande gångsystemet till raka grusgångar och på 1960-talet gjordes en genomgående upprustning. Rundlarna i mittgångarna togs bort och ersattes med en genomgående promenadväg. Vid de korsande gatorna skapades

platsbildningar, som utsmyckades med blommor i grupper eller i urnor. Skulpturer placerades utmed promenadvägen.

På delen mellan Engelbrektskatan och Karlaplan togs ett program fram för en genomgripande upprustning som genomfördes 2001-2006. Nya perennplanteringar anlades och korsningarna med Karlavägens tvärgator fick ny utformning med sittplatser, blommor och ny beläggning.

Beskrivning

Storlek: 3 ha, 1660 meter

Karaktär: esplanad sent 1800-tal

Innehåll: Esplanaden består av en tvåradig lindallé. Klippta gräsytor finns under träden. En grusgång löper centralt genom hela esplanaden. Ett halvmeterhögt smidesstaket "Karlavägsräcke" löper längs den gröna mittsträngens båda sidor och skiljer parken från körbanan. Vid vissa gatukorsningar finns små plattlagda torg. Längs hela parkstråket finns flera skulpturer.

Ekologiska värden: Ligger i spridningszonen till Södra Djurgårdens kärnområde. De gamla ädellövträden kan ha rik insektsfauna.

Kulturella värden:

Är av riksintresse för kulturminnesvården

Sociala värden:

blomsterprakt, grön oas, folkliv, promenader, sitta i solen

Besöksryck: mycket högt

Detaljplan: gatumark

Konstverk:

"Urna" (1981) av Hedy Jolly-Dahlström

"Jeanette" (1967) av Curt Thorsjö

"Mötande havet" (1980) av Håkan

Bonds

"Kvinna med handspegel" (1967) av

Ebba Ahlmark Hughes

"Man-häst-vagn" (1967) av Asmund

Arle

"Auguste Blanche" (1918) av Aron

Sandberg

"Mimi" (1967) av Gunnar Malm

"Scatola" (1967) av Arnaldo Pomodoro

"La Campagne" (1971) av Paul Cornet

"Levande malm" (1972) av Willy

Gordon

"Staden" (1967) av Lars Erik Husberg

Analys

Karlavägen från Engelbrektskatan och fram till Karlaplan som är ny-upprustad är i bra skick och har många vackra lök- och blomsterplanteringar, särskilt på delen norr om Humlegården. De nyanlagda gräs- och grusytor slits mycket hårt och måste skötas intensivt om de inte ska behöva förnyas igen inom ett par år. Vissa partier börjar redan bli dåliga. Några perennplanteringar behöver redan nu kompletteras.

Delen öster om Karlaplan har delvis en annan och enklare utformning. Några träd fattas i trädraderna längs gatan och här finns även en del träd kvar sedan tiden innan esplanaden anlades. Grusytor och vissa planteringar har förnyats 2008.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Se över/komplettera trädbeståndet i delen öster om Karlaplan.		X	
Komplettera dåliga perennplanteringar och förbättra vissa dåliga gräspartier.		X	

NARVAVÄGEN (29)

Mål

Utveckla esplanaden till ett attraktivt promenadstråk.

Historik

Narvavägen anlades 1892 efter fransk förebild, då 303 lindar planterades i fyra rader och formklippades. Under årens lopp har stora delar av esplanaden tagits i anspråk för parkeringsplatser. 1998 upprustades två mindre delar av esplanaden där P-platser togs bort och två trädtopp skapades.

Beskrivning

Storlek: 1,6 ha, 590 meter

Karaktär: esplanad sent 1800-tal

Innehåll:

Arkadklippta lindar (*Tilia x europaea* 'Zwarte Linde') finns planterade i fyra rader. Träden står i grus. Parkeringsplatser finns under träden utom vid Historiska museet och nere vid Strandvägen. I anslutning till de gator som korsar Narvavägen finns små gatuplanteringar med gräs, träd och buskar.

1=gatuplantering 1, 2=gatuplantering 2, 3=gatuplantering 3, 4=gatuplantering 4, 5=del av Narvavägen som är bilfri

Kulturella värden: Esplanaden är av riksintresse för kulturminnesvården.

Sociala värden: promenader

Besöksstryck: medelhögt

Detaljplan: gatumark

Gatuplantering 1
Gräsyta omgärdad av häck.

Gatuplantering 2
Gräsyta med stor hästkastanj, häckar och rabatt med sommarblommor.

Gatuplantering 3
Häckomgärdad sittplats, med fyra lindar och en mindre gräsyta.

Gatuplantering 4
Gräsyta med nyplanterade lönnar (Acer saccharinum 'Wieri').

Analys

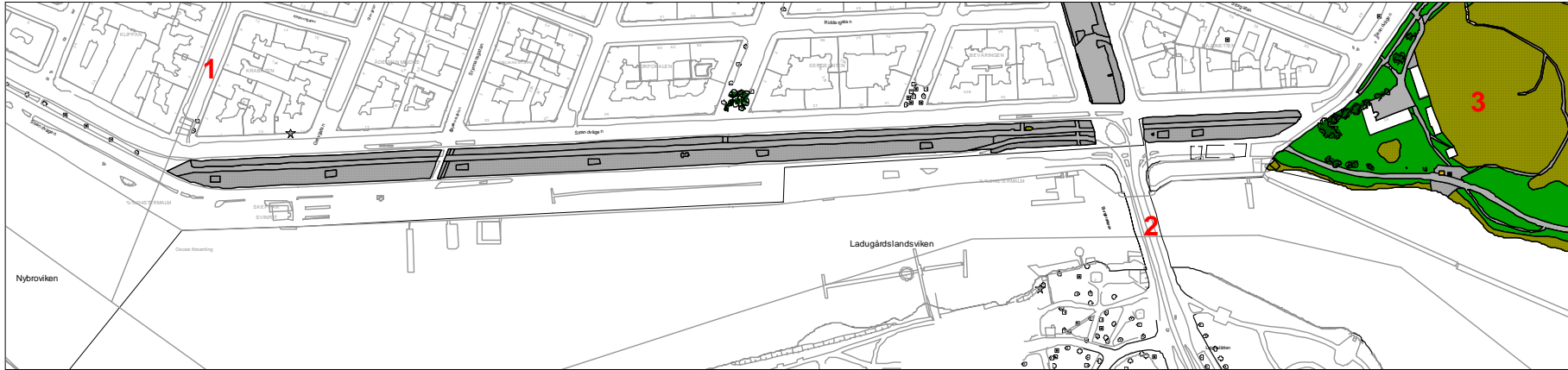
Narvavägen är en viktig del av Lindhagens esplanadsystem. De många parkerade bilarna under träden är dock ett främmande inslag. Den ursprungliga karaktären med arkadklippta lindar i grusyta är viktig att återskapa.

Träden i den yttre raden i esplanadens nordöstra hörn har nyligen bytts ut (2007). För att kunna bevara återstående träd är det angeläget att förbättra deras livsbetingelser t ex förbättra växtbäddar och förhindra påkörning. Om bilplatserna tas bort kommer trädens livslängd att ökas betydligt.

Hur Narvavägen kan utvecklas till ett bilfritt promenadstråk finns redovisat i ett examensarbete (Kristina Menyes) från 1997. Detta kan ligga till grund för framtagning av ett upprustningsprogram. I programmet bör studeras om t ex plats för boule och eller skulpturer kan rymmas.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Ta fram ett program för utveckling av Narvavägen till ett bilfritt promenadstråk.	X		
Ta fram en trädvårdsplan.		X	
Se över gatuplanteringarna, förnya gräsytor, förnya buskar i plantering nr 2 och komplettera häck i nr 1.		X	

STRANDVÄGEN esplanad och kaj (30)

1=Skeppargatan, 2=Djurgårdsbron, 3=Nobelparken

Mål

- Bevara esplanadens nuvarande karaktär och värden och utveckla den så den blir mer attraktiv för promenader och tillfälliga konstutställningar.
- Bevara kajens nuvarande karaktär som promenadkaj med folkliv, båtar och uteserveringar.

Esplanader

Historik

Strandvägen var den första esplanad som anlades i Stockholm. Arbetena påbörjades redan på 1860-talet. Genom utfyllnader i Nybroviken skapades utrymme för en bred gata med tre rader träd och närmast vattnet ett kajplan.

Beskrivning

Storlek: esplanad 1,5 ha och 1186 meter

kaj 3 ha och 937 meter

Karaktär: esplanad sent 1800-tal

Innehåll: Arkadklippta lindar (*Tilia x europea* 'Palida') i tre rader finns längs Strandvägen. Marken utgörs av grus fränsett en gång- och cykelväg i asfalt. Kajen är stenlagd och här finns plats för båtar, små byggnader med café, glasskiosk m m.

På delen väster om Skeppargatan är Strandvägen smalare och utformad med endast en rad träd, pilar som står på en smal refug mellan körbanorna.

Kulturella värden: Strandvägen ligger inom område som är av riksintresse för kulturminnesvärden. Den formstarka esplanaden bildar en grön kant längs Strandvägens vackra fasader. Kajen är en viktig del av stadens front mot vattnet.

Sociala värden:

båtliv, folkliv
(särskilt på helger),
promenader,
ridning,
uteservering, utsikt,
vattenkontakt

Besöksryck:

mycket högt

Detaljplan:

hamn- och gatumark

Analys

Kajen som är hamnmark upprustades åren 2004-2007 med ny beläggning, möblering m m. För kajen framtogs ett möbleringsprogram som det är viktigt att följa. Grusytorna under träden behöver förnyas då de idag innehåller för mycket mull. Träden i esplanaden är viktiga att bevara.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Ta fram ett åtgärdsprogram för Strandvägens västra del och inventera pilarnas kondition.	X		
Förnya grusytorna i trädallén.	X		

VALHALLAVÄGEN (31)

1=Surbrunnsgatan, 2= Odengatan, 3= Bussterminal, 4= Östra station, 5= Tessinparken

Mål

Esplanad för promenader, cykling, motion och där man kan sitta i solen

Historik

Valhallavägens esplanad planterades runt förra sekelskiftet med fyra rader lindar som ett resultat av Lindhagens stadsregleringsplan. Valhallavägen markerade stenstadens gräns och var ursprungligen

tänkt vara ett grönt parkstråk. Delen vid Tessinparken och österut anlades senare i samband med Gärdets exploatering på 1930-talet. Förr gick spårvagn i esplanaden och under första och andra världskriget användes den för odling och vedupplag.

På 1960- och 70-talen ökade bilismen och stora delar av esplanaden blev parkeringsplatser och bussterminalen vid Östra Station anlades.

Beskrivning

Storlek: 8,7 ha, 2400 meter

Karaktär: esplanad sent 1800-tal

Innehåll: Esplanaden består av en fyrradig lindallé med klippta gräsytor under träden förutom vid bussterminalen där det är asfalterat och många träd saknas. En gång- och cykelväg i grus löper centralt genom esplanaden. Valhallavägen avslutas i öster med en rondell med sex pelarpopplar. Vid rondellen finns även en klippt berså som följer det gamla spårvägsspåret. I västra delen mellan Odengatan och Surbrunnsgatan har esplanaden en mer parklik utformning utan parkeringsplatser och genomgående mittgång.

Kulturella värden: Är av riksintresse för kulturminnesvärden

Sociala värden: promenader, cykling

Besöksstryck: högt i vissa delar, lågt i andra

Detaljplan: gatumark utom en mindre del öster om korsningen med Värtavägen

Analys

Esplanaden, som är ett viktigt stråk till Gärdet och Nationalstadsparken, har mycket stort stadsbildsvärde och skulle kunna bli en grön oas för Östermalmsborna särskilt när trafiken troligen kommer att minska i och med Norra Länkens byggande. En upprustning behövs av esplanaden i hela sin sträckning. Många av träden mår dåligt speciellt i anslutning till bussterminalen, där trafiken fått dominera. Även de många parkeringsplatserna påverkar trädens kondition. Programarbete för upprustning pågår 2009.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Ta fram ett program för förnyelse av esplanaden.	X		
Ta fram en trädvårdsplan.	X		

ERIK DAHLBERGSGATAN (32)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden.

Historik

Gatan utformades 1930 i samband med att Gärdets bebyggelse tillkom. 2002 skedde en genomgripande upprustning genom att parkeringsplatserna i gatans mitt flyttades till körbanan och stråket gjordes grönare och fick en ny gång- och cykelväg.

Beskrivning

Storlek: 0,9 ha, 860 meter

Karaktär: esplanad 1930-tal

Innehåll: Mellan Valhallavägen och Blanchegatan är gatan utformad med dubbla rader av lindar och från Blanchegatan och fram till Lidingövägen med oxlar. Här finns också en ridväg. Träden växer i gräs och mellan träden finns en gång och cykelväg och på några platser finns parksoffor.

Kulturella värden:

Eriks Dahlbergsgatan ligger inom ett område som är av riksintresse för kulturminnesvården.

Sociala värden:

promenader, ridning

Besöksstryck:

medelhögt

Detaljplan: gatumark

1=Valhallavägen, 2=Blanchegatan, 3=Lidingövägen, 4=Erik Dahlbergsgatan

Analys

Erik Dahlbergsgatan är ett viktigt stråk mellan Valhallavägen och Lidingövägen. Stråket är i bra skick.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Inga särskilda åtgärder			

GATUPLANTERINGAR

Små gröna ytor med gräs, träd och planteringar i anslutning till gator.
Bild från Linnégatan/Strandvägen

BANÉRGATAN (33)

Beskrivning: På Banérgatan mellan Wittstocksgatan och Karlavägen finns körsbärsträd planterade i en smal gräsremsa.

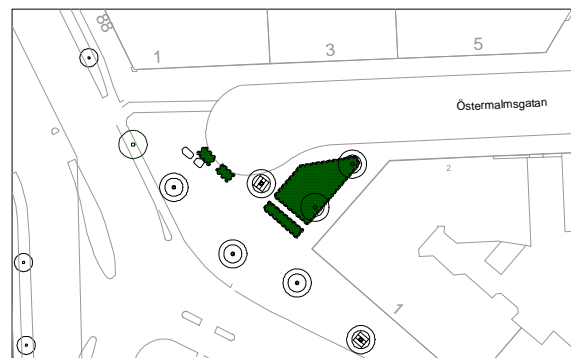
Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Trädens kondition bör undersökas och den bitvis dåliga gräsytan förnyas.

Gatuplanteringar

BIRGER JARLSGATAN/ KARLAVÄGEN (34)

Beskrivning: I korsningen mellan Birger Jarlsгатan, Karlavägen och Östermalmsgatan finns en trevlig liten platsbildning med träd, buskar, rosrabatt och parksoffor.

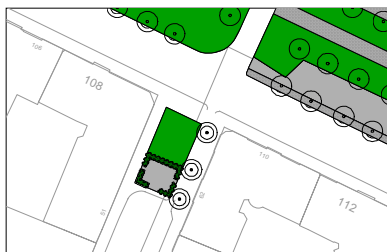
Detaljplan: parkmark

Åtgärder: Rosrabatten bör förnyas alt ersättas av perenner och ogrärensningen behöver förbättras.

BRAHEGATAN (35)

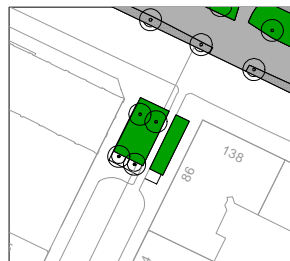
Beskrivning: Vid Brahegatans anslutning till Valhallavägen finns en sittplats med träd- och buskplanteringar. Platsen är i acceptabelt skick och är särskilt vacker på våren när syren och spirea blommor.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Ta bort sly och förbättra ogräsrensningen.

SKEPPARGATAN (36) vid Valhallavägen

Beskrivning: Vid Skeppargatans anslutning till Valhallavägen finns två rektangulära gräsytor den ena planterad med fyra lindar. Ett antal parksoffor finns på den hårdgjorda ytan. Platsen är i relativt gott skick.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Förbättra ogräsrensningen i den hårdgjorda ytan.

DANDERYDSPLAN (27)

Mål

Bevara platsens nuvarande karaktär som en blomstrande plats.

Historik

Cirkulationsplatsen byggdes 1968. År 2001 upprustades den och fick sin nuvarande utformning.

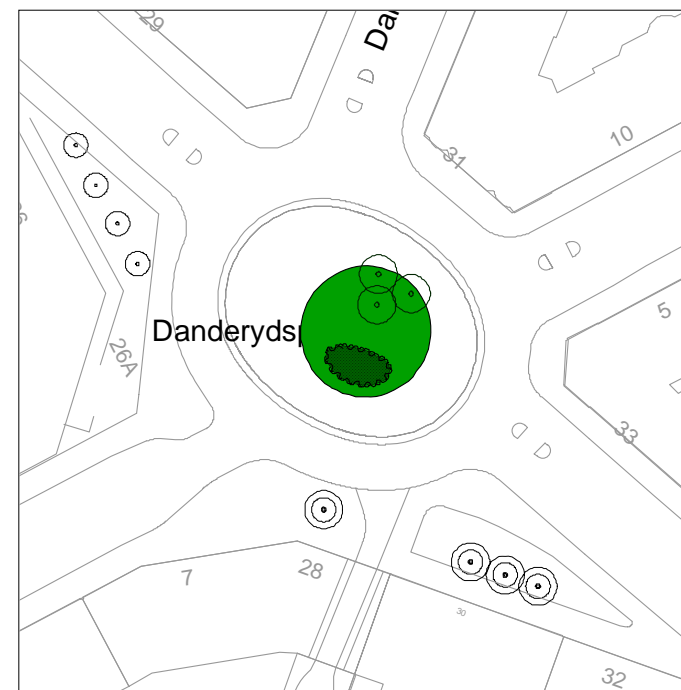
Beskrivning

Storlek: 0,2 ha

Karaktär: gatuplantering

Innehåll: Oval plats med gräsgolv, träd, perenner och korsande gångvägar. Träden består av en- och flerstammiga robinior.

Sociala värden: blomsterprakt, grön oas

Kartan visar en tidigare utformning av platsen

Besöksryck:

Många passerar genom platsen men få stannar till.

Detaljplan:

gatumark

Analys

En vackert planterad plats och en grön oas i den täta stenstaden för de många människor som dagligen genar över platsen på väg till Östra Station.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Inga särskilda åtgärder			

ERIK DAHLBERGS ALLÉ (38) och VÄRTAVÄGEN vid Fältöversten (39)

Beskrivning: Träd planterades på Erik Dahlbergs Allé (tidigare Hjorthagsvägen) och på Värtavägen redan på 1910-talet. Sedan dess har träden på Erik Dahlbergs Allé ersatts med nya träd vid den upprustning som genomfördes 2004. Kastanjerna har en underplantering av nävor.

På Värtavägen har de stora kastanjerna närmast Valhallavägen en underplantering av perenner. I resterande del växer träden i gräs.

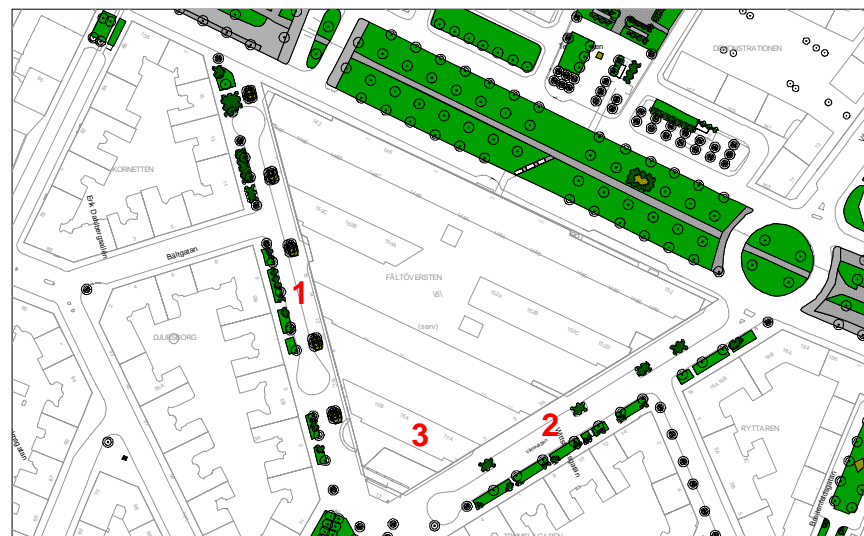
Detaljplan: gatumark

Åtgärder Erik Dahlbergs Allé: Komplettera underplanteringarna med nya nävor och med lökväxter.

Åtgärder Värtavägen: Förnya dåliga gräsytor och komplettera perenner.

Erik Dahlbergs Allé

1=Erik Dahlbergs Allé, 2=Värtavägen, 3=Fältöversten

Värtavägen

KOMMENDÖRSGATAN (40) vid Sturegatan

Beskrivning: Som avstängning av Kommendörsgatan vid anslutning till Sturegatan finns en rektangulär plantering bestående av klippt avenbok. Den utsätts ofta för påkörning.

Detaljplan: gatumark

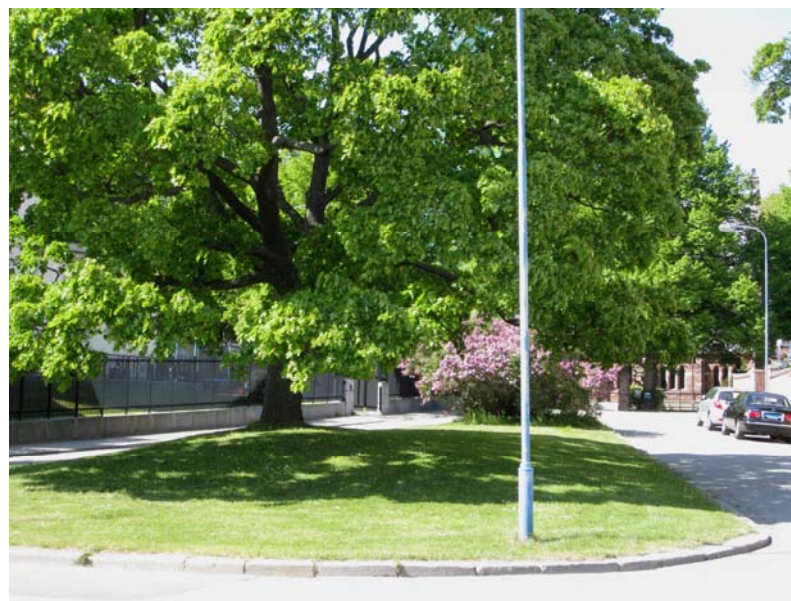
KRUTHUSPLAN (41)

Beskrivning: Kruthusplan anlades i slutet på 1910-talet med gräsyta och planteringar. Idag domineras platsen av en stor vacker lönn. Här finns också ett antal syrénbuskar.

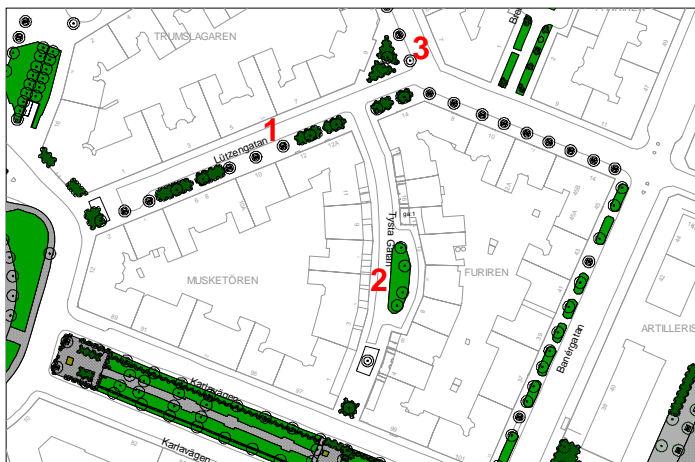
Planen är i bra kondition och inga särskilda åtgärder krävs.

Detaljplan: parkmark

LÜTZENGATAN, TYSTA GATAN och WITTSTOCKSGATAN (42)

1=Lützensgatan, 2=Tysta Gatan, 3=Wittstocksgatan

Tysta Gatan

Lützensgatan

Plantering vid korsningen Wittstocksgatan Lützensgatan

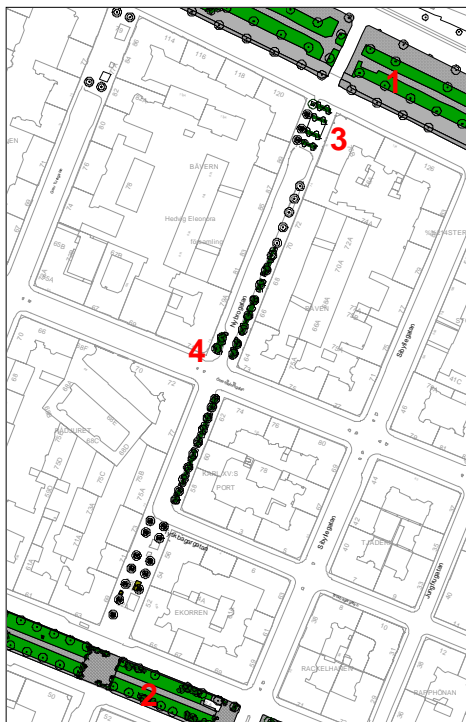
Beskrivning: De trädplanterade gatorna öster om Karlaplan tillkom enligt en detaljplan från 1911. Karaktären med träd, förgårdsmark och planteringar under träden är viktig för stadsbilden.

Längs Lützensgatan växer lönnar i en underplantering av häckoxbär. I nordöstra delen består underplanteringen av nävor och på våren vita tulpaner. Mot Karlaplan finns en liten perennplantering inhägnad av ett specialdesignat räcke. I korsningen med Wittstocksvägen finns en trekantig plantering med låga spirea-buskar. På Tysta Gatan finns fyra stora popplar i en gräsyta och en bit söder därom en mindre sittplats med gräsyta och planteringar.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Förbättra ogräsrensningen både i planteringar och i hårdgjorda ytor. Ordna cykelställ. Byta ut popplarna på Tysta Gatan mot mindre blommande träd. Se över markbeläggningar i Tysta Gatans södra del och komplettera med nävor på Lützensgatan.

NYBROGATAN (43)

1=Valhallavägen, 2=Karlavägen, 3=sittplats,
4=plantetning med oxlar

Beskrivning: Nybrogatan har närmast Valhallavägen en liten sittplats med parksoffor, buskplanteringar och ett antal lindar. Söder därom ner mot Karlavägen finns en rad oxlar planterade i en smal remsa med låga buskar. Längst ner på Nybrogatan närmast Nybroplan finns ett antal mindre planteringar, några med sommarblommor och några med avenbok.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder:

Sittplats: Ta bort sly i buskplanteringarna.

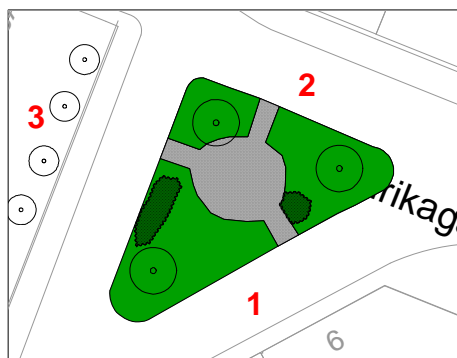
Plantering under oxlar: Förbättra underplanteringen. Ordna cykelställ och rensa ogräs under träd på gatans västra sida.

Södra Nybrogatan: Rensa ogräs i hårdgjorda ytor, renovera /byta parksoffor och ordna yta under avenbokarna.

DROTTNINGPARKEN (44)

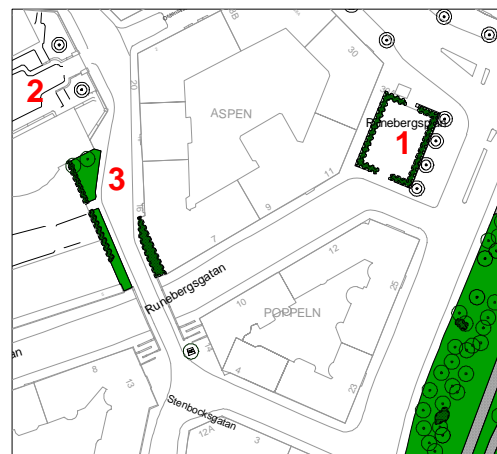
1=Lovisagatan, 2=Ulrikagatan, 3=Fredrikshovs Slotts skola

Beskrivning: På Lovisagatan strax öster om Fredrikshovs Slotts skola finns en triangulär gatuplantering med sittplats, gräsyta, träd och buskplanteringar. Träden planterades 2006 och planteringarna är i gott skick. Inga särskilda åtgärder behövs.

Detaljplan: parkmark

RUNEBERGSPLAN och planteringar vid ERIKSBERGSGATAN (45)

1=Runebergsplan, 2=Timmermansordens palats, 3=Eriksbergsgatan

Beskrivning:

På Runebergsplan finns en plattbelagd yta med fyra lindar, parksoffor och sommartid blomsterurnor. Runt parkeringsplatsen finns en häckplantering.

På Eriksbergsgatan intill Timmermansordens palats finns några stora popplar, buskrosor och gräsytor längs fasaderna.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Undersöka popplarnas kondition och förbättra gräsytan längs Eriksbergsgatans västra sida. Upprusta Runebergsplan och förse träden med skeletttjord.

SANDHAMNSPLAN (46)

Beskrivning: Sandhamnsplan domineras av ett antal stora popplar planterade i gräsyta. Gångvägarna tvärs över planen är belagda med betongplattor. Beläggningsen är bitvis dålig.

Detaljplan: parkmark

Åtgärder: Undersöka popplarnas kondition och förnya delar av beläggningsen.

Gatuplanteringar

SANDHAMNSGATAN ÖSTHAMMARSGATAN (47) vid Kampementsbadet

Beskrivning: Två små ytor planterade med lönnar finns vid buss-hållplatserna på ömse sidor om Sandhamnsplan.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Den östra ytan bör överföras till kvartersmark i samband med att nuvarande kontorshus byggs om till bostäder.

SKEPPARGATAN (48) norr om Strindbergsgatan

Detaljplan: parkmark utom delen närmast Valhallavägen som är gatumark.

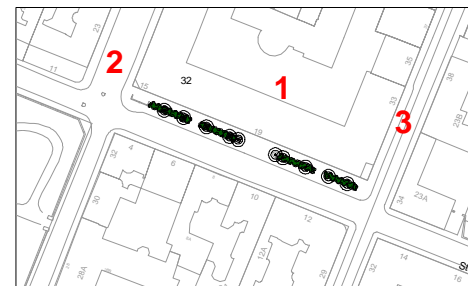

Beskrivning: Parkområdet mellan husen vid Skeppargatans norra del tillkom efter en detaljplan från 1933. Den långsmala parken är utformad med pyramidalmar symmetriskt planterade i gräsytan. I norra delen finns rabatter med rosor och i södra delen en stor cykelparkering omgiven av klippta häckar. Lösa parksoffor finns utplacerade. Mot Strindbergsgatan ligger en kiosk och mot Valhallavägen en sittplats omgiven av buskar och träd bl en stor poppel. Ytorna är i relativt bra skick. Sittplatsen mot Valhallavägen upprustades hösten 2008.

Åtgärder: Förbättra ogrärensningen i anslutning till träden, permanenta upptrampad smitväg, förnygra/förnya häck runt cykelparkering.

STORGATAN (49) väster om Skeppargatan

1= kv Havsfrun, 2=Artillerigatan, 3=Skeppargatan

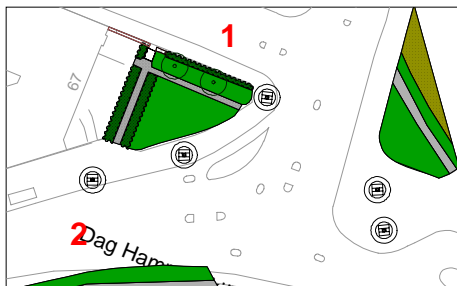
Beskrivning: På Storgatan vid kv Havsfrun finns en rad med oxlar planterade i klippta avenbokshäcker.

Planteringen är del av gångbanan och förutom planteringar finns här skyltar, cyklar, sandlådor m m. Inga särskilda åtgärder förutom en vackrare sandlåda som passar bättre i gatumiljön.

Detaljplan: gatumark

STRANDVÄGEN vid LINNÉGATAN (50)

1=Linnégatan, 2=Strandvägen,

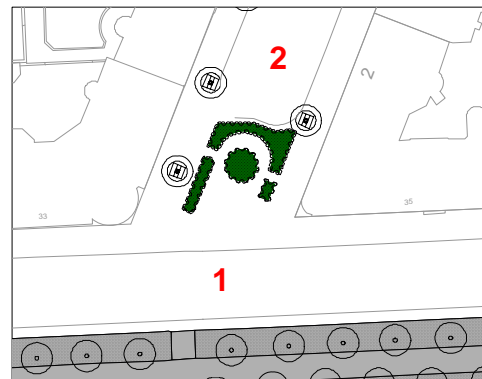
Beskrivning: Lindar planterades i korsningen Strandvägen Linnégatan redan 1914. Förutom träden finns idag en svagt sluttande gräsyta, en trappstegsformad mur mot intilliggande fastighet, en granittrappa och ett antal olvonbuskar. Området är i bra skick efter en mindre upprustning hösten 2008.

Detaljplan: parkmark

Gatuplanteringar

TORSTENSSONSGATAN vid Strandvägen (51)

1=Strandvägen, 2=Torstenssonsgatan

Beskrivning: Vid Torstenssonsgatans anslutning till Strandvägen finns en häckomgärdad plats med parksoffor och en plantering med sommarblommor. Häcken är en klippt avenbokshäck. Stora lindar finns längs Torstenssonsgatan. Platsen är en liten grön oas i den parkfattiga stenstaden. Inga särskilda åtgärder behövs.

Detaljplan: gatumark

VÄRTAVÄGEN (52) vid Banérgatan

Beskrivning: På Värtavägen vid Banérgatan finns en plantering med perenner som sköts med hjälp av ett brukaravtal. I planteringen växer ett antal lindar.

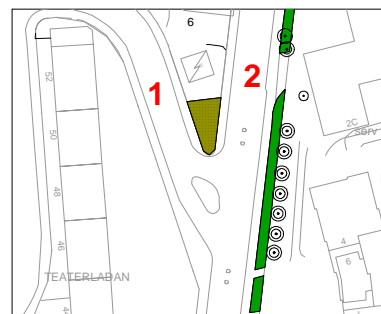

Längs den del av Värtavägen som ligger längst ner mot Valhallavägen finns smala gräsremsor som förvaltas av stadsdelsförvaltningen.

Detaljplan: parkmark

Åtgärder: Komplettera perennrabatten med nya plantor så att all öppen jord täcks.

VÄRTAVÄGEN (53) vid Furusundsgatan

1=Furusundsgatan, 2=Värtavägen

Beskrivning: På Värtavägen vid korsningen med Furusundsgatan finns en skräpig och ovårdad liten plantering.

Detaljplan: parkmark

Åtgärder: Anlägga buskplanteringar med marktäckare

ÖREGRUNDSGATAN (54) vid Tegeluddsvägen

Beskrivning: Vid Öregrundsgatans östligaste del i anslutning till Tegeluddsvägen finns en triangelformad grönyta med gräs och buskar. Lönnar växer längs Tegeluddsvägen. Inga åtgärder behövs.

Detaljplan: parkmark

Åtgärder gatuplanteringar:	Inves- tering	Under- håll	Drift
Banérgatan: Undersöka trädens kondition och förnya dålig gräsyta..		X	
Birger Jarlsgatan Karlavägen: Förnya alt ersätta rosor med perenner. Förbättra ogräsrensningen.		X	X
Brahegatan: Ta bort sly och förbättra ogräsrensningen.		X	X
Skeppargatan vid Valhallavägen: Förbättra ogräsrensningen i den hårdgjorda ytan.			X
Värtavägen vid Banérgatan: Komplettera perennrabatten så att all öppen jord täcks.		X	
Nybrogatan: Ta bort sly i buskplanteringarna vid sittplats vid Valhallavägen. Förbättra underplanteringen under oxlarna. Ordna cykelställ och rensa ogräs under träd på gatans västra sida. Rensa ogräs i hårdgjorda ytor, renovera, byta parksoffor och ordna yta under avenbokarna på Södra Nybrogatan.	X	X	X
Erik Dahlbergs Allé: Komplettera underplanteringarna.		X	

Åtgärder gatuplanteringar:	Inves- tering	Under- håll	Drift
Värtavägen vid Fältöversten: Förnya dåliga gräsytor och komplettera perenner.		X	
Lützengatan, Tysta Gatån, Wittstocks- gatan: Förbättra ogräsrensningen i planteringar och hårdgjorda ytor. Ordna cykelställ. Se över markbeläggningar i Tysta Gatans södra del och komplettera med nävor på Lützengatan.	X	X	X
Eriksbergsgatan: Undersöka popplarnas kondition och förbättra gräsytan längs Eriksbergsgatans västra sida.		X	X
Runebergsplan: Upprusta platsen.	X		
Sandhamnsplan: Undersöka popplarnas kondition och förnya delar av beläggningen.		X	X
Norra Skeppargatan: Förbättra ogräsrensningen i anslutning till träden, permanenta upp trampad smitväg, förnygra/förnya häck runt cykelparkering, förnya område vid Valhallavägen.		X	X
Värtavägen/Furusundsgatan: Anlägga buskplantering.			X

FÖRGÅRDSMARK M M

Gaturum, förgårdar och mark mellan hus och gata med gräsytor, enstaka buskar och ibland av träd
Bild från Artillerigatan

ARTILLERIGATAN (55)

Beskrivning: På Artillerigatan, delen norr om Valhallavägen, finns intill fasaden vid kv Kasernberget en gräsyta med syréner och några små päronträd. På gångbanan står en rad oxlar. Området ger ett mörkt intryck.

Vid gatans avslutning mot Valhallavägen finns två mindre gräsytor med syréner och några småträd. Området ser skräpigt ut och syrenerna är nerskurna.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Renovera gräsytor, föryngra vegetationen, undersöka om det är möjligt att ta bort en del träd.

Förgårdsmark

EKHAGEN (56)

Beskrivning: Längs Ekhagsvägens östra sida finns mellan parkeringsplats och fasader buskplanteringar. I den norra delen finns flera vackra pyramidavenbokar. Längs hela gatan finns flera stora ekar.

Skötselnivån behöver höjas för att minska den rikliga förekomsten av ogräs och avenbokarna behöver klippas så det blir möjligt att gå mellan p-plats och fastigheternas entréer.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Förbättra ogrärensningen och klippa avenbokarna.

GÄRDESGATAN (57)

Beskrivning: På Gärdesgatan båda sidor finns klippta gräsytor, som på vissa partier är helt öppna och på andra har träd- och buskplanteringar. Inga särskilda åtgärder.

Detaljplan: områdesbestämmelser

SKEPPARGATAN (58)

Beskrivning: På Skeppargatan längs kvarteret närmast norr om Valhallavägen finns en rad med oxlar i en plantering av spireabuskar.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Se över och beskära träden med målsättningen att göra området ljusare.

Åtgärder förgårdsmark mm:	Inves- tering	Under- håll	Drift
Artillerigatan: Renovera gräsytor, förnygra vegetationen, undersöka om det är möjligt att ta bort en del träd.		X	
Ekhagen: Förbättra ogrärensningen och klippa avenbokarna.		X	X
Skeppargatan: Se över och beskära träden för att få området ljusare.		X	

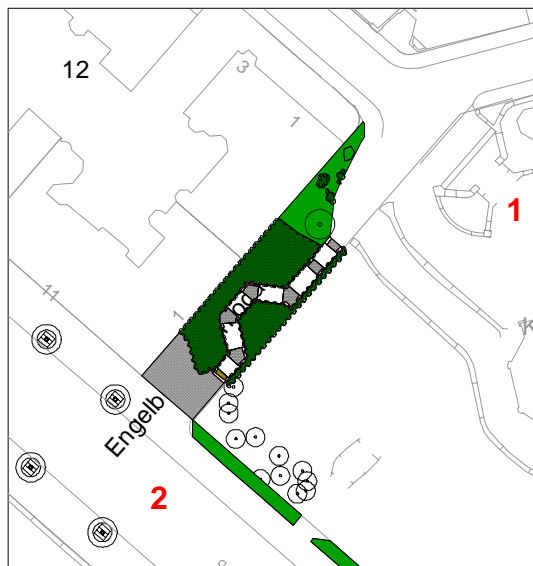

TRAPPANLÄGGNINGAR

Trappanläggningar av arkitektoniskt värde, ofta med vackra murar och planteringar.
Bild från Hammartrappan

Trappa vid ENGELBREKTS KYRKO GATA (59)

1=Engelbrekts Kyrka, 2=Karlavägen

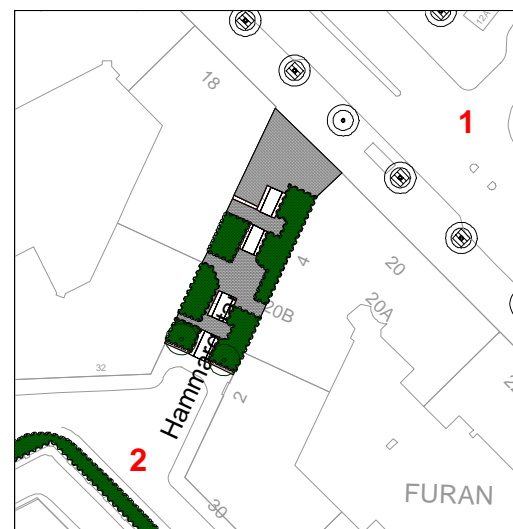
Beskrivning: Trappa i Lärkstaden strax väster om Engelbrekts Kyrka. Trappan är utformad med granitsteg, vilplan i storgatsten och räcken av kraftiga granitblock. I slutningen på trappans sidor finns rikligt med buskar och småträd omväxlande med berg i dagen.

Den pampiga trappan har visst renoveringsbehov.

Detaljplan: parkmark

Åtgärder: Renovera trappa, förbättra ogrärensningen i de hårdgjorda ytorna och byta ut parksofforna mot nya tillgänglighetsanpassade.

HAMMARTRAPPAN (60)

1=Karlavägen, 2=Eriksbergsgatan

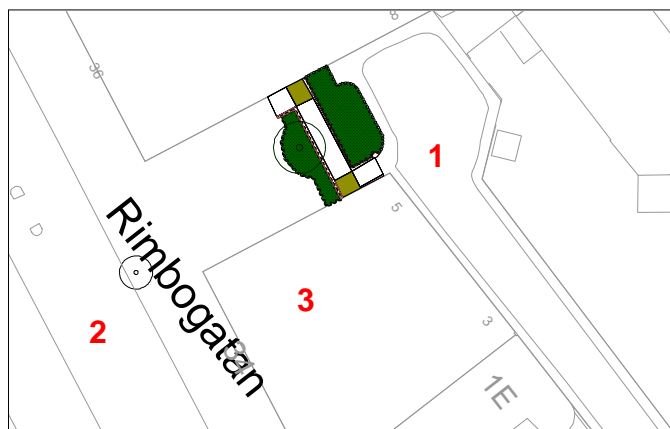
Beskrivning: Den pampiga granittrappan är utformad i fyra trapplopp och med vilplan av storgatsten. På trappans sidor finns rester av tidigare växtlighet, en del buskar och två hagtornsträd.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Förnya trappans sidoytor både beläggning och vegetation.

Trappa vid RIMBOGATAN (61)

1=Rimbogatan, 2=Birger Jarlsgatan, 3=kv Sparbössan

Beskrivning: Vid Birger Jarlsgatan vid kv Sparbössan finns en liten platsbildning med en vacker trappanläggning med höga granitmurar. Framför och ovanför trappan finns ytor för plantering. Platsen ser inte omhändertagen ut. Vegetationen är i dåligt skick. Här finns sprickor i mursystemet, klotter och flera troligen övergivna cyklar.

Detaljplan: gatemark

Åtgärder: Undersöka trappan och murarnas kondition, förnya vegetationen, ta bort klotter, ordna med cykelställ.

Trappanläggningar

LODTRAPPAN (62)

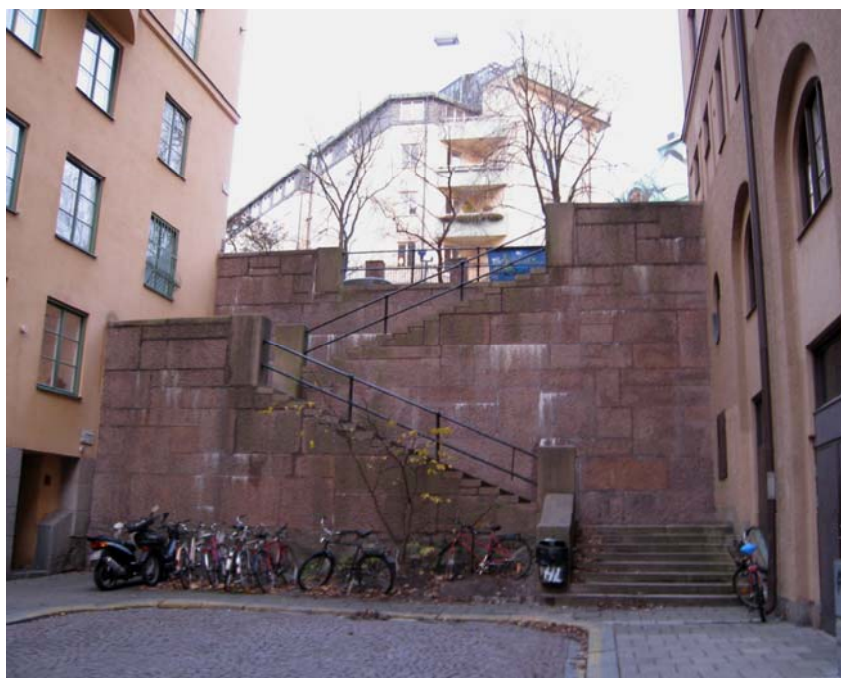
Beskrivning: Lodtrappan som förbinder Rådmanngatan med Eriksbergsgatan är en av stenstadens arkitektoniskt värdefulla trappanläggningar med höga murar. Nedanför trappan finns en liten plantering som behöver förnyas.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder: Förnya plantering och ordna cykelställ.

1=Lodtrappan

Åtgärder trappanläggningar:	Inves- tering	Under- håll	Drift
Engelbrekts Kyrkogata: Renovera trappa, förbättra ogrärensningen i de hårdgjorda ytorna och byta ut parksofforna mot nya tillgänglighetsanpassade.		X	X
Hammartrappan: Förnya trappans sidoytor både beläggning och vegetation.		X	
Rimbogatan: Undersöka trappan och murarnas kondition, förnya vegetationen, ta bort klotter, ordna med cykelställ.	X	X	
Lodgatan: Förnya plantering och ordna cykelställ.	X	X	

NATUROMRÅDEN

Definition enligt parkprogrammet:

Sluten till halvsluten skogsmiljö ofta på höjdrygg. Tall med lövslag är vanligt. Stig, gångväg, motionsspår, promenader, lek och naturupplevelser. 5-50 ha

Bild från Ekhagen

EKHAGEN (63)

Mål

- Bevara och utveckla nuvarande karaktär och värden.
- Göra området mer tillgängligt för allmänheten.
- Värna om ekmiljöerna.

Historik

Området var under lång tid en del av den Kungliga jaktparken. Enligt ett avtal 1972 mellan staden och Djurgårdsförvaltningen anlades en lekplats vid Docentbacken och strandpromenaden mellan Ålkistan och Lektorsstigen byggdes ut.

Beskrivning

Storlek: 4,9 ha

Karaktär: naturområde, strandpark, lekplats

Innehåll: Runt bebyggelsen i Ekhagen finns ett naturområde med omväxlande och bitvis tät vegetation bl a finns flera stora ekar.

Längs stranden finns en strandpromenad delvis på bryggor i vattnet. Mot väster har promenaden förbindelse med Brunnsviken och i öster med Lappkärrsberget. En båtklubb finns i området och vid Docentbacken finns en lekplats.

1=Ekhagens bebyggelse, 2=båtklubb, 3=lekplats, 4=Lappkärrsberget, 5=bollplan

Ekologiska värden: Området som ligger i Nationalstadsparken har stora naturvärden med bl a flera stora ekar.

Sociala värden: grön oas, lek, promenader, skogskänsla, utsikt, vattenkontakt

Besökstryck: lågt

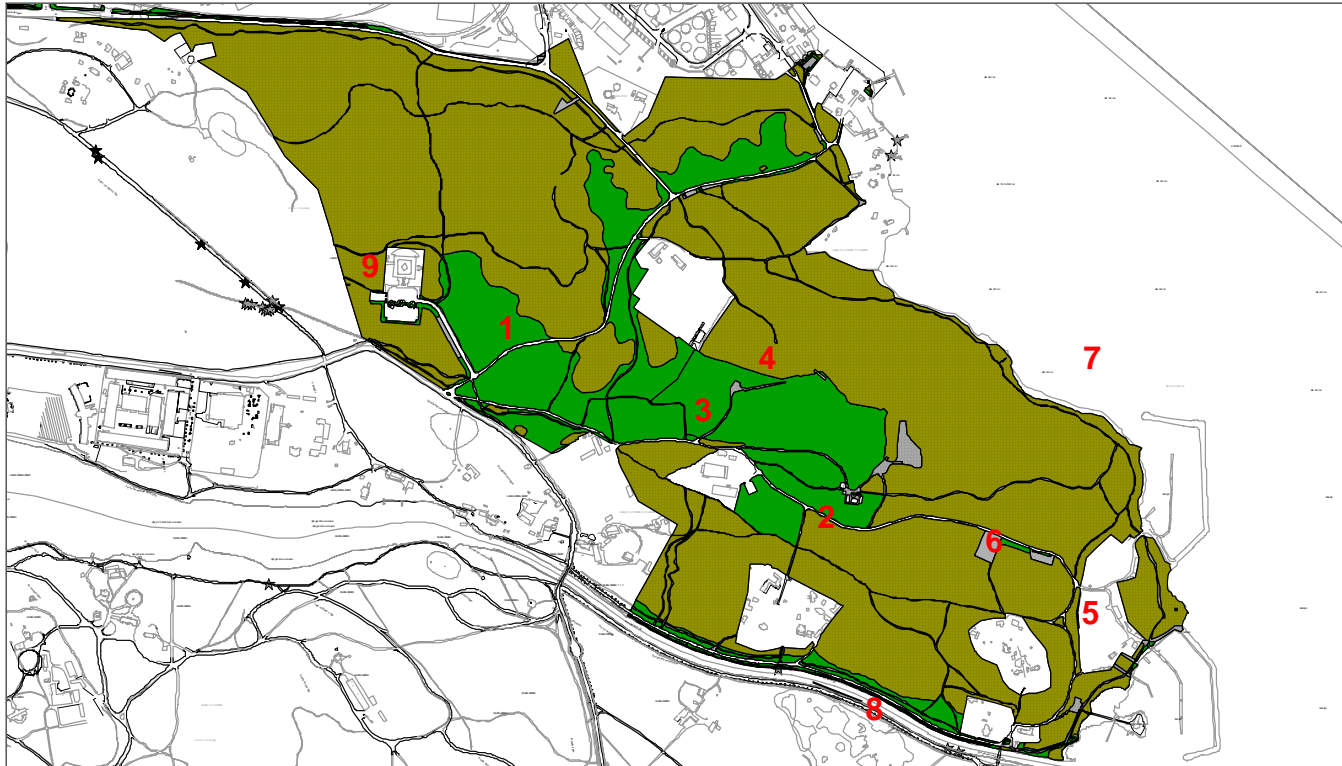
Detaljplan: parkmark

Analys

Vegetationen i parken är mycket tät och vildvuxen. För att göra området mer tillgängligt finns behov av att röja längs parkvägar, sittplatser och för att få utsikt och för att frigöra ekar. Det måste dock göras med stor försiktighet med tanke på områdets stora naturvärden. Flera av områdets parkvägar och trappor är bitvis dåliga.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram en skötselplan.		X	
Se över och reparera parkvägar och trappor. Byta ut parksoffor.		X	

KAKNÄS- och HUNDUDDSSKOGEN (64)

- 1=Kaknäsvägen
- 2=Hunduddsvägen
- 3=Kaknäs Ångar
- 4=djurbegravningsplats
- 5=båtuppläggningsplats
- 6=parkeringsplats
- 7=Lilla Värtan
- 8=Djurgårdsbrunnskanalen
- 9=Kaknästornet

Mål

- Bevara och utveckla nuvarande karaktär och värden.
- Göra området mer attraktivt och tillgängligt för allmänheten.
- Värna ekmiljöerna.

Historik

Skogen tillhörde ursprungligen Vädla Kungsladugård och har senare använts för jakt och olika militära övningar. På 1800-talet gallrades skogen, framförallt på ek för att få skeppsvirke, och nyplanteringar av framförallt gran genomfördes för att ge jaktviltet bättre skydd. 1948 skrevs det sk. Ladugårdsavtalet och Stockholm Stad tog över områdets förvaltning.

Beskrivning

Storlek: 22 ha

Karaktär: naturområde, skog

Innehåll: Området domineras av ädellövskog med mycket ek. Det finns även en del gran- och tall. I skogen finns en plats för djurbegravning och ett flertal gång- och ridstigar. I öster finns stora områden för båtupplagning och i norr en del öppna ytor.

Ekologiska värden: Skogen är del av ett landskapsekologiskt kärnområde och ett ekologiskt särskilt känsligt område som ligger i Nationalstadsparken. Ädellövträden är av särskilt värde.

Sociala värden: grön oas, lek, löpning, picknick, promenader, ridning, rofylldhet, skogskänsla

Besöksstryck: lågt

Detaljplan:
områdesbestäm-
melser

Analys

Området som ligger i Nationalstadsparken är ett viktigt natur- och rekreationsområde. För att bevara och utveckla nuvarande karaktär och för att göra området mer attraktivt för allmänheten finns behov av en skötselplan. Planen bör anpassas till den övergripande skötselplan som finns för Nationalstadsparken.

Inom området har en inventering av ekar genomförts med målsättning att på sikt få fram bra gamelekar. Vissa friställningsåtgärder har genomförts och ytterligare åtgärder planeras.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift	Utredn
Ta fram en skötselplan.		X		
I avvaktan på skötselplanen röja försiktigt längs vägar, stigar, sittplatser och för att få siktlinjer och friställa ekar.		X		
Fortsätta arbetet med ekåtgärder.		X		

KAKNÄS ÄNGAR (65)

Mål

Bevara och utveckla nuvarande karaktär och värden till en ekologisk landskapspark.

Historik

Ängarna tillhörde från början Vädla Kungsladugård och var under många år en del av den kungliga jaktparken. I slutet på 1880-talet anlades en skjutbana och den var i bruk fram till 1998. Åren 2005-2006 restaurerades området. De gamla skjutbanevallarna togs bort och området blev en del av Djurgårdens rekreationsområde med ängar och våtmark. Arbetet genomfördes enligt ett omfattande program.

Beskrivning

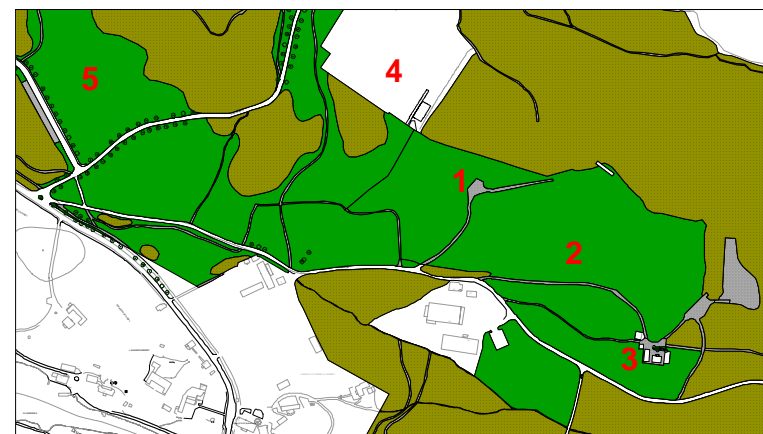
Storlek: 22 ha

Karaktär: naturområde, hagmark

Innehåll: Området består av öppna gräsmarker med grupper av solitärer. I den östra delen finns våtmarker. Delar av området utgörs av inhägnade betesmarker. En ordnad rastplats finns centralt i området. Vid Kaknästornet finns en äventyrslek. Ridstigar och gångstråk löper genom området. Norr om ängarna har Djurgården IF bollplaner och i söder finns "Fanjunkarbostället".

Ekologiska värden: Ängarna ligger i Nationalstadsparken och är del av ett landskapsekologiskt kärnområde och ett ekologiskt särskilt känsligt område. I den nyanlagda våtmarken finns ett rikt biologiskt liv t ex ett flertal olika groddjur. På ängarna finns en fin torrängsflora.

Sociala värden: grön oas, rofylldhet, lek, picknick, promenader, ridning, evenemang (ytan vid Kaknästornet)

1=rastplats, 2=våtmark, 3=Fanjunkarbostället, 4=bollplaner, 5=äventyrslek

Besöksryck: lågt

Detaljplan: områdesbestämmelser

Analys

Området som ligger i Nationalstadsparken är nyrestaurerat och i bra skick. För att kunna bevara nuvarande karaktär har en skötselplan tagits fram.

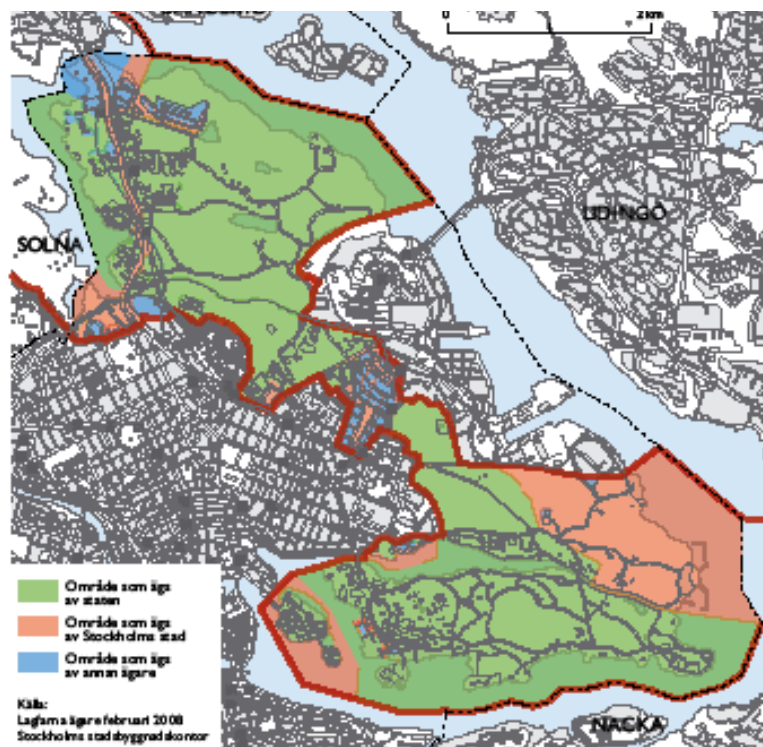

Området kommer i framtiden vara en bra resurs den dagen då Loudden exploateras med bostäder.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift	Utredn
Se över alléträden längs Kaknäsvägen (några är dåliga).		X		
Undersöka om det är möjligt att våtmarken kan betas.				X

NORRA och SÖDRA DJURGÅRDEN

Norra och Södra Djurgården är en del av Nationalstadsparken eller ekoparken som den också kallas.

Som framgår av ovanstående karta är det endast mindre delar som ägs och förvaltas av Stockholms stad. Största delen är statlig mark och förvaltas av Kungliga Djurgårdens förvaltning. Endast områdena vid Kaknäs och Hundudden samt ett mindre område vid Ekhagen förvaltas av stadsdelsförvaltningen.

Både Norra och Södra Djurgården är en stor resurs för staden och Östermalmsborna, både socialt, ekologiskt och kulturhistoriskt.

Nationalstadsparken är unik för Stockholm. Ingen annan storstad kan visa upp ett sådant sammanhängande grönområde så nära stenstaden. Området blev skyddat som Nationalstadspark 1995. Detta innebär bland annat att ny bebyggelse endast får ske utan att natur och kulturlandskap skadas.

Parken har en ovanligt stor biologisk mångfald. Här finns många olika naturtyper med parker, skogar, odlingslotter, betesmarker, stränder och fria vattenytor.

Inom området finns många olika kvaliteter för rekreation och friluftsliv som rofylldhet, naturupplevelser, odling, blomprakt, naturlek, bollspel, evenemang och folkliv. Flera av landets mest välbesökta museer finns här.

Området är en unik rekreationstillgång för såväl Östermalmsborna som turister och besökare från övriga Stockholm.

NATURKVARTER

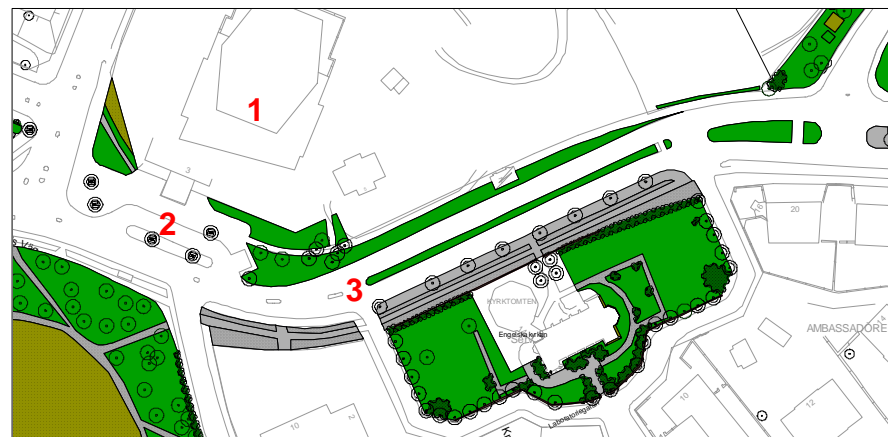
Definition enligt parkprogrammet:

Skogsbeklädd höjdrygg, bergsluttning, natur- eller klippstrand som ofta utgör gröna stråk genom eller kring bebyggelsen. <0,5 ha

Bild från Berwaldhallen

Område vid BERWALDHALLEN (66)

1=Berwaldhallen, 2=entréområde, 3=Dag Hammarskjölds Väg

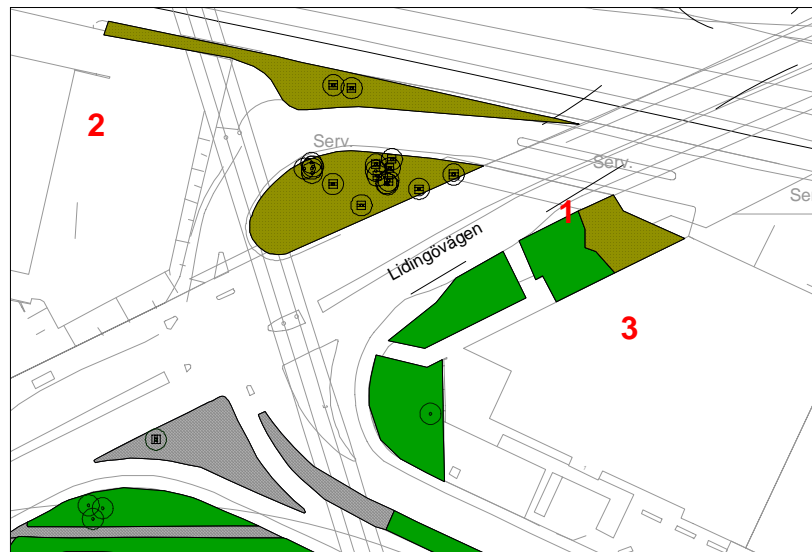
Beskrivning:

På ömse sidor om entrén till Berwaldhallen finns små områden av naturkaraktär, i väster en liten sluttning med träd och buskar och i anslutning till entrén en större plattbelagd yta med cykelställ och ett antal stora lindar. Längs Dag Hammarskjölds Vägs norra sida finns en smal grönremsa i form av en sluttning med gräs träd och buskar. I en del av sluttningen finns en stödmur där en nätstation finns inbyggd.

Detaljplan: parkmark

Åtgärder: Se över träden och vidta lämpliga åtgärder för dem.

LIDINGÖVÄGEN områden vid TENNISSTADION och kv BREMEN (67)

1=Lidingövägen, 2=Tennistadion, 3=kv Bremen

Beskrivning:

Områdena ligger i den smala spridningskorridoren mellan Norra och Södra Djurgården och grönskan här är viktig att bevara. Områdena kommer att påverkas av Norra länken.

Detaljplan: gatumark

Åtgärder naturkvarter:	Inves- tering	Under- håll	Drift
Se över träden och vidta lämpliga åtgärder.		X	

A photograph of a churchyard. In the background, a church with a dark roof and a tall, thin tower is visible. The church is partially obscured by the branches and leaves of large, leafy green trees in the foreground. The churchyard itself is a grassy area with several dark, rectangular gravestones scattered across it. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

KYRKOGRÅRDAR

Inhägnat grönt område som används eller har använts för begravingar.

Bild från Engelska Kyrkans kyrkogård

ENGELSKA KYRKANS KYRKOGRÅRD (68)

Mål

Bevara nuvarande karaktär och värden.

Historik

Kyrkogården var ursprungligen en garnisonskyrkogård som anlades 1860. År 1913 flyttades Engelska Kyrkan från Norra Bantorget till kyrkogården. Flera gravar finns fortfarande bevarade.

Beskrivning

Storlek: 0,5 ha

Karaktär: kyrkogård

Innehåll: Kyrkan ligger mitt på kyrkogården som är nedsänkt och omgärdad av meterhöga kallmurade granitmurar och ett vackert smidesräcke. Räcket rustades 2006. Vid murens kant står en rad lindar som inramar gården. Enstaka körsbär, rosbuskar, rönn och syréner växer i den klippta gräsytan.

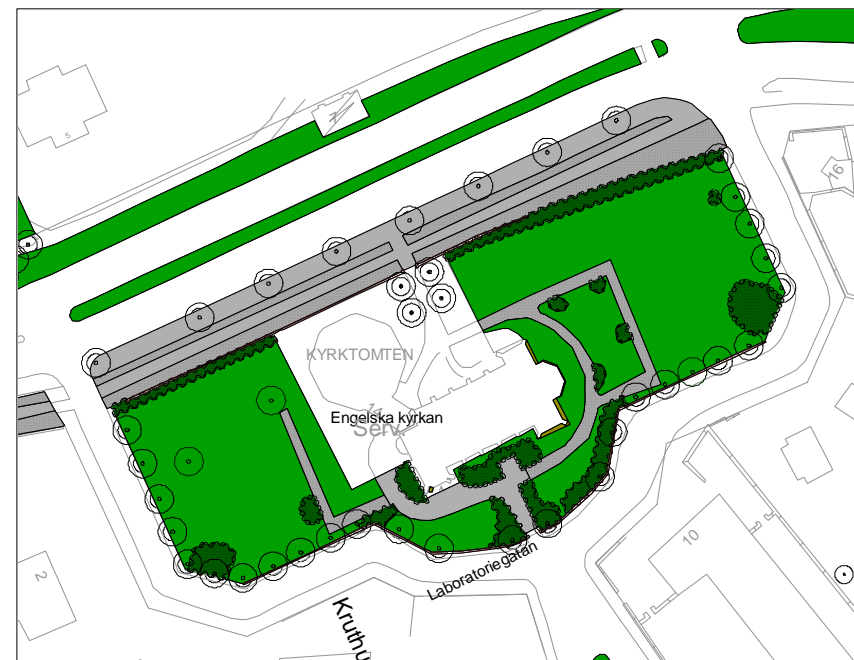
Kulturella värden: Ligger inom område som är av riksintresse för kulturminnesvården.

Garnisonskyrkogården tillhör fornlämning 205.

Sociala värden: grön oas, rofylldhet

Besöksstryck: lågt

Detaljplan: parkmark

Analys

Kyrkogården är en historiskt viktig plats i anslutning till kyrkan och är dessutom en värdefull grön oas.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Inga åtgärder			

TRAFIKGRÖNYTOR

Gröna ytor med gräs och planteringar i anslutning till trafikleder. Saknar ofta socialt värde men är viktiga för stadsbilden

Bild från Roslagstull

ROSLAGSTULL (69)

Mål

Utveckla platsen till en välkommande trafikplats och entréport till Stockholm.

Historik

Roslagsvägen har i långa tider varit förbindelsen ut mot Roslagen. Den var länge en smal och krokig grusväg. Under 1900-talets första del utfördes en del förbättringar men först på 1960-talet fick vägen sin nuvarande utformning.

Beskrivning

Storlek: 4 ha

Karaktär: trafikgrönytor 1960-tal

Innehåll: Parkrummet avgränsas av Bellevueparkens och Ruddamsområdet bergsbranter och av Vasastans husfasader. Mellan vägbanor och trafikytor finns klippta gräsytor och ett tiotal klotlönnar. Asfalterade gång- och cykelvägar löper i gräsytorna längs vägbanorna. På våren blommar stora mängder påskliljor i rondellen och under sommaren ersätts dessa av färgglada sommarblommor. Hösten 2008 förändrades området i och med att Norra Länken började byggas.

Kulturella värden: Har sedan länge varit stadens entré och tull.

Sociala värden: blomsterprakt, cykling, promenader

Besöksryck: medelhögt, många bilar passerar området

Detaljplan: Rondell och refuger är gatumark; sidoytor på nordöstra sidan är parkmark.

Sidoytor på sydvästra sidan tillhör Norrmalm.

1=Värtabanans viadukt, 2=trafikplats, 3=Valhallavägen

Analys

Roslagsvägen är en viktig entréport till Stockholm. Området mellan Värtabanans viadukt i norr och själva trafikplatsen är ett viktigt landskapsrum i form av ett dalstråk med markerade bergssidor.

Norra Länkens trafikplats planeras här och det kommer att innebära stora förändringar av nuvarande utformning. För närvarande är år 2009 diskuteras olika program för platsens utformning. I detta sammanhang är det viktigt att beakta områdets nuvarande landskapsrum.

	Inves- tering	Under- håll	Drift
Genomföra det program som beslutas.	X		

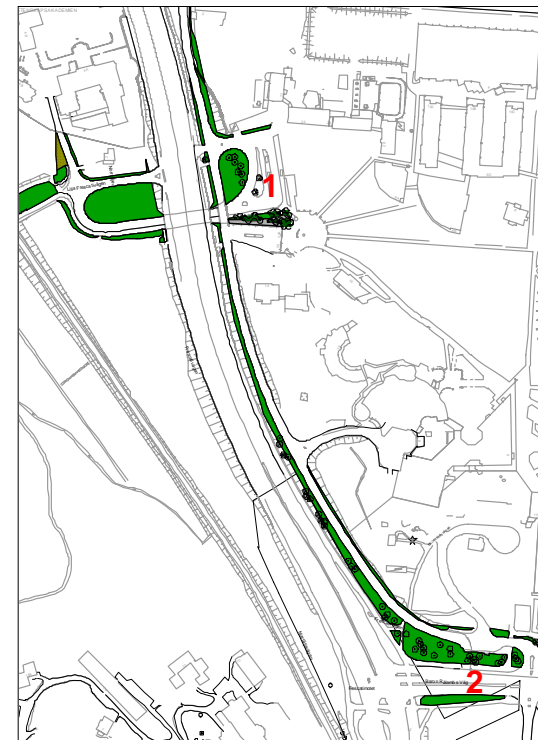

Områden längs ROSLAGSVÄGEN (70)

Beskrivning: Längs Roslagsvägen finns vid Tunnelbanestation Universitetet och i anslutning till Baron Rålamb's Väg ett antal grönytor med gräs-, busk och trädplanteringar. Ytorna har inget vistelsevärde men är en del av trafikmiljön längs Roslagsvägen.

Detaljplan: För områden i norr råder områdesbestämmelser. Området i söder är trafikområde.

1=T-banestation Universitetet, 2=Baron Rålamb's Väg

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Förbättra gräsytor vid Roslagsvägens korsning med Baron Rålamb's Väg. Kommer att ske i samband med Norra länens utbyggnad.		X	

HJORTHAGEN

Under rubriken Hjorthagen beskrivs parker inom stadsdelen Hjorthagen.
Bild från Duschparken

Historik

Namnet Hjorthagen fick området i början av 1800-talet när hjortarna flyttades hit från Djurgårdens jaktpark. Hjorthagens epok som industristadsdel börjar i slutet av 1800-talet då Stockholms stad byter till sig marken och bygger hamn och gasverk.

Hjorthagen var då som ett gammalt brukssamhälle. Denna karaktär behölls i stort fram till det att man rev de sista träkåkarna i början av 1960-talet. På 1930-talet byggdes funkishus bl a i Abessinien och de så kallade barnrikehusen utmed Dianavägen.

Beskrivning

Grönskan i Hjorthagen är till stor del rester av ett tidigare naturlandskap med inslag av ädellövträd och torrbackar. Biotop- och artrikedomen har minskat successivt under de senaste 100 åren till följd av industriverksamhet och bostadsbebyggelse. Trots detta har området höga naturvärden.

Naturen i Hjorthagen spelar en stor roll som en biologisk spridningsväg mellan Norra och Södra Djurgårdens kärnområden.

Hjorthagen är relativt väl försörjt med rekreationsytor, jämfört med andra stadsdelar i innerstaden. Här finns dock ingen samlande allmän park. Däremot finns flera mindre parker mellan husen. De flesta är allmänna men har privat karaktär med små lekplatser, bersåer, sittgrupper, grillplatser mm.

Hjorthagsparken som omger stora delar av Hjorthagen är en viktig resurs för promenader och naturupplevelser. En mindre bollplan, "Abbisplan" för spontant bollspel finns i Hjorthagsparken väster om Motalaparken. Dessutom finns Hjorthagens idrottsplats.

1=Hjorthagsparken, 2=Motalaparken, 3=Ahlsells Lund, 4=Duschparken, 5=Nimrodstrappan, 6=Hubertusplan, 7=Snitselplan, 8=Dubbelbössan, 9=Dianaparken, 10=Hagelbössan, 11=Kolarlunden, 12=Ropstensmotet

Förbehandlingsplan

I början på 2000-talet påbörjades planering för exploatering av de tidigare industriområdena runt om Hjorthagen. Genomförande av dessa planer kommer att påverka Hjorthagenborna och deras parker. För att anpassa parkerna till den nya situationen finns behov av att ta fram en förbehandlingsplan med förslag till hur varje enskild plats bör utvecklas med sociala och rekreativa värden inför de nya förhållandena.

Parkplanen och sociotopkartans värdebegrepp kan vara ett bra underlag för en sådan plan.

Enkät med boende 2008

Under sommaren/ hösten 2008 har en enkätundersökning genomförts bland boende från Hjorthagen för att se hur de tagit del av informationen om planerna för Norra Djurgårdsstaden. Där framkom att Hjorthagenborna i dag är mycket nöjda med tillgången till parker och grönområden. Samtidigt framkom en oro för försämringar främst gällande tillgången på parker och grönområden och den ökade belastningen på dessa.

Namnsättning

Namnsättningen för Hjorthagens parker är oklar. Flera parker saknar namn. Några har samma namn som intilliggande kvarter. Det finns behov av att se över namnsättningen.

En förberedningsplan bör tas fram för att anpassa Hjorthagens parker till det nya exploateringsområdet.

Åtgärder	Investering	Utredning
Ta fram en förbehandlingsplan för Hjorthagens parker.	X	
Se över parkernas namnsättning.		X

DIANAPARKEN (71)

Mål

Bevara och utveckla nuvarande värden.

Historik

Parken byggdes 1960 samtidigt som de intilliggande senmodernistiska bostadshusen.

Beskrivning

Storlek: 0,5 ha

Karaktär: kvarterspark 1960-tal

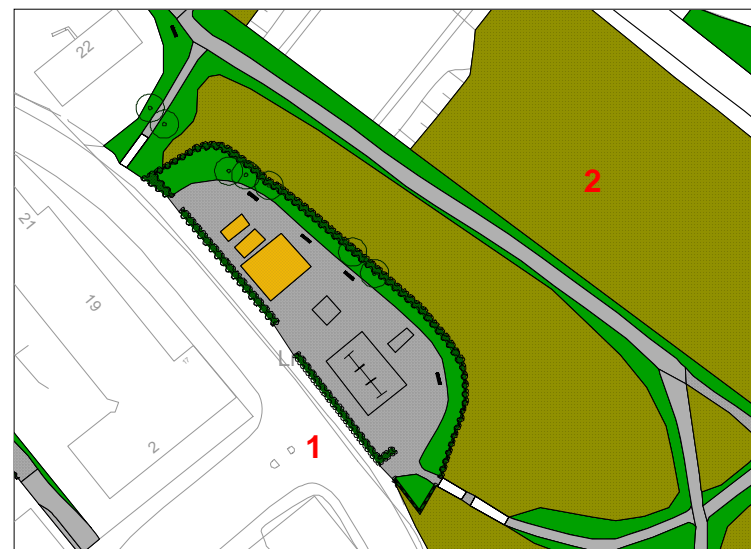
Innehåll: Parken som ligger intill Dianavägen är en del av den större Hjorthagsparken. Den omges av höga täta buskage av buskrosor, berberis och spireor. Intill buskagen finns en liten klippt gräsplan med enstaka körsbär och syrenbuskage. Flera stora lönnar står i södra slänten. Den största delen av parken utgörs av en grusplan med gungor, sandlådor och klätterlek.

Kulturella värden: Litterär skylt med citat från Ville Kyrklund

Sociala värden: grön oas, rofylldhet, sitta i solen, utsikt

Besöksstryck: lågt

Detaljplan: parkmark

1=Dianavägen, 2=Hjorthagsparken

Analys

Vid kanten av berget har man en otrolig utsikt över staden och Djurgårdens natur. Parken är idag till stora delar hårdgjord och börjar bli sliten. Parken har stora möjligheter att utvecklas så den blir lummigare, mer tillgänglig och att utsikten bättre tas till vara. Lekplatsen saknar belysning.

En gångstig skulle kunna anläggas från parken söderut förbi kyrkan mot Kolargatan. Parken kan då få nya besökare genom att integreras bättre med övriga Hjorthagen.

Åtgärder	Inves-tering	Under-håll	Drift
Ta fram program för att utveckla parkens värden.	X		
I avvaktan på program kontinuerligt se över vegetationen så att den fina utsikten bevaras.		X	
Förse parken med belysning.	X		

AHLSSELLS LUND (72)

Mål

Bevara och utveckla nuvarande karaktär och värden.

Historik

På 1930-talet iordningställdes en mindre lekplan, vägar och sittplatser.

Beskrivning

Storlek: 0,5 ha

Karaktär: parkkvarter, naturpark 1930-tal

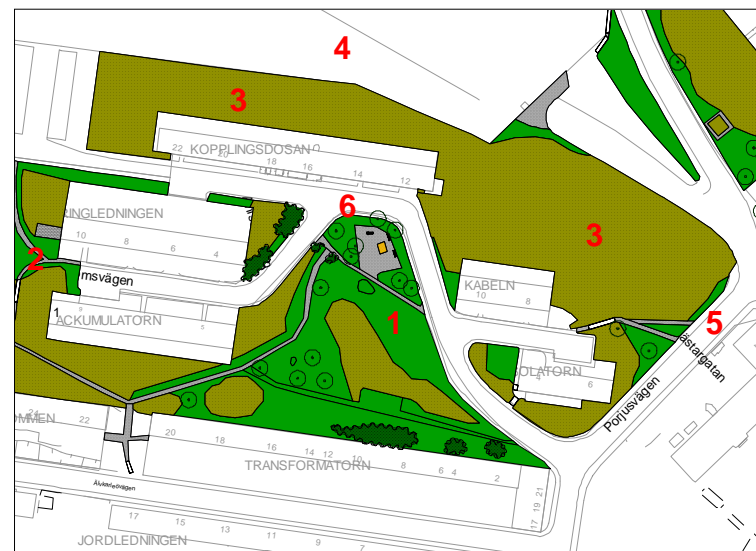
Innehåll: En mindre lekplats med sandlåda, gungställning och klätterlek finns i området söder om Ahlsellvägen. Stora ekar dominerar och skuggar. Här finns enstaka hägg och syren. Marken består omväxlande av klippta gräsytor och äng.

Mellan Hjorthagens IP och bebyggelsen vid Ahlsellvägen finns ett naturområde med omväxlande bergspartier och tätare vegetation. I sydväst har Ahlsells Lund förbindelse med naturen i Duschparken och från Porjusgatan leder en trappa upp till området.

Ekologiska värden: Ekarna och övrig natur bidrar till den biologiska mångfalden.

Sociala värden: grön oas, lek, rofylldhet

Besöksstryck: lågt

1=Ahlsells Lund, 2=Duschparken, 3=naturområde, 4=Hjorthagens IP, 5=Porjusvägen, 6=Ahlsellvägen

Naturområdet mot Hjorthagens IP är en viktig vägg i landskapet och är därför viktigt att bevara.

Övrigt: Naturpartiet mellan Hjorthagens IP och bebyggelsen vid Ahlsellvägen är en viktigt landskaplig vägg i det dalstråk där idrottsplatsen ligger.

Detaljplan: parkmark

Lagskydd: Gränisar mot Riksintresset Abessinien.

Analys

Lunden med sin naturkaraktär och omgivande naturområden är en viktig del av den biologiska spridningsväg som går genom Hjorthagen. Lekplatsen är en liten grön oas som är viktig att bevara. För att bevara nuvarande värden finns behov av att klarlägga hur den naturliga vegetationen bör hanteras.

Åtgärder	Inves- tering	Under- håll	Drift
Bevara naturområdet väster om Hjorthagens IP.			
Ta fram en skötselplan för den del av området som är naturmark.		X	
Försiktigt röja och gallra vegetation längs parkvägar och stigar.		X	
Renovera trappa och rensa ogräs vid Porjusvägen.		X	X
Laga beläggning på parkvägen vid lekplatsen i anslutning till gångbanan.		X	

DUBBELBÖSSAN (73)

Mål

Bevara parkens värden och utveckla parken.

Historik

Parken anlades 1950 samtidigt med intilliggande bebyggelse.

Beskrivning

Storlek: 0,3 ha

Karaktär: parkkvarter, bostadsgård 1950-tal

Innehåll: Centralt på gården finns en klippt gräsplan där några berghällar bryter igenom. Gården omges av stora lönnar, måbär, oxbär, syrén och buskrosor. Enstaka äppelträd står centralt och bord och bänkar finns under träden i östra delen.

Sociala värden: grön oas, rofylldhet, sitta i solen

Besöksstryck: lågt
Detaljplan: parkmark

Analys

Parken, som är grön och lummig, är en liten oas för områdets boende. Den har dock karaktär av en privat bostadsgård och borde vara kvartersmark eller skötas med brukaravtal.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift	Utredn
Utreda om parken kan skötas med hjälp av brukaravtal.				X

DUSCHPARKEN (74)

Mål

Bevara nuvarande värden och utveckla parken till del av en attraktiv stadsdelspark alternativt kvarterspark som resurs för boende både i Hjorthagen och Norra Djurgårdsstaden.

Beskrivning

Storlek: 0,4 ha

Karaktär: naturpark

Innehåll: Duschparken som ligger väster om Wennströmsvägens vändplan, består av ett stycke natur med klippor, gräsytor träd och buskar. Här finns resterna av en tidigare duschanläggning från den tid då parken var en populär plats för solbad. Bord och bänkar finns uppställda i parken.

Ekologiska värden: Stora ekar och övrig natur bidrar till den biologiska mångfalden. Parken är del av en spridningskorridor genom Hjorthagen.

Sociala värden: grön oas, sitta i solen, skogskänsla, utsikt

Besöksstryck: lågt
Detaljplan: parkmark

1=Duschparken, 2=Wennströmsvägen

Analys

Parken har ett fantastiskt läge i ett naturområde med vacker utsikt över Djurgårdsnaturen. Det finns stora möjligheter att här på bergsplatån och i slutningen ner mot "Abbisplan" utveckla en stadsdelspark för boende både i nuvarande Hjorthagen och i nya Norra Djurgårdsstaden. Utveckling av en ny park här bör föregås av noggrann inventering av befintliga naturvärden. En ny park bör anpassas till områdets topografi och naturvärden.

Åtgärder	Inves-tering	Under-hill	Drift	Ut-redn
Utreda hur parken kan utvecklas till del av områdets stadsdelspark alternativt kvarterspark.	X			X

HJORTHAGSPARKEN (75)

Mål

- Bevara nuvarande värden och utveckla delar av parken till en natur- och stadsdelspark för lek promenader, ro och picknick.
- Värna om ekmiljöerna.

Historik

Hjorthagen var länge del av den kungliga jaktparken och just vid Hjorthagen fanns ett hägn för kungens hjortar. Sedan hjortarna flyttats anlades en arbetarstadsdel på berget. Parkarbeten för Hjorthagsparken som omger Hjorthagen påbörjades 1923. År 1932 ordnades området nedanför kyrkan. Områdena intill Trollhättevägen ordnades i slutet på 40-talet med bollplan och vägar. På 1950-talet anlades ett antal gång- och cykelvägar.

Beskrivning

Storlek: 21,5 ha

Karaktär: naturområde

Innehåll: Hjorthagsparken, som är rester av ett tidigare naturlandskap består av både vildvuxna partier med små upptrampade stigar och mer planerad park med anlagda asfaltgångar och naturstenstrappor. Vegetationen består mestadels av ädellövskog med en dominans av ek, varav många är grova. Fält- och buskskiktet är präglad av tidigare bete och slåtter. Väster om Trollhättevägen finns "Abbisplan", en bollplan. Örnlippan och Rådjursparken norr om Hjorthagens bebyggelse är delar av Hjorthagsparken.

Ekologiska värden: Parken är spridningszon mellan Norra och Södra Djurgården. Södra delen av parken vid Abessinien är en ekologisk värdekärna med många grova ekar och biologisk mångfald.

Sociala värden: bollek, grön oas, picknick, promenader, pulkaåkning, rofylldhet, skogskänsla

1=Hjorthagsparken, 2= Kyrkan, 3="Abbisplan", 4=Hjorthagens IP, 5=Ropsten, 6=Örnlippan, 7=Rådjursparken

Besöksstryck: lågt
Detaljplan: parkmark
Övrigt: I Hjorthagen finns en natur- och kulturstig som är ca 2 km lång och går genom både grönska och asfalt. Utefter stigen kan man på 15 skyltar läsa om Hjorthagens natur, kultur och historia.

Analys

Idag har parken i stor utsträckning fått växa igen. Framför allt slutningen ner mot Ropsten upplevs som mörk och otrygg. Flera delar av parkområdet är svårframkomligt till följd av igenväxningen och en del utsikter har blivit skymda. Det finns behov av att se över och rusta upp parken. Ytterligare en anledning till att satsa på Hjorthagsparken är utbyggnaden av nya bostäder norr och väster om nuvarande bebyggelse. Parken bör förnyas och utvecklas till områdets stadsdelspark. Centrum för den nya stadsdelsparken kan vara området vid "Abbisplan" och Duschparken. Fler gångvägar bör anläggas ut i omgivande stadsbygd.

En skötselplan och förbehandlingsplan bör ligga till grund för upprustningen för att säkerställa att de många naturvärdena kan bevaras. Särskilt viktigt är det att bevara ekmiljöerna. Ett programarbete pågår 2009 för parken inom ramen för utvecklingsprojektet Norra Djurgårdsstaden.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift	Utredn
Utreda tillsammans med stadsutvecklingsprojektet Hjorthagen hur områdets framtida stadsdelspark kan utformas. I arbetet bör en upprustning av "Abbisplan" ingå.	X			X
Ta fram en skötselplan med målsättningen att göra parken mer tillgänglig samtidigt som naturvärdena bevaras. I planen bör friställning av ekar ingå.		X		

HAGELBÖSSAN (76)

Mål

- Tillsvidare bevara nuvarande karaktär och värden.
- På sikt utveckla parken till en attraktiv kvarterpark för de boende när Ställverket exploateras med bostäder.

Historik

Parken byggdes 1930 samtidigt som den intilliggande bebyggelsen.

Beskrivning

Storlek: 0,3 ha

Karaktär: parkkvarter, bostadsgård 1930-tal

Innehåll: En liten klippt gräsyta omges av större träd som alm, lönn och ek. I den norra slänten mot bostadshuset har parken ängskaraktär med enstaka buskar. I den norra delen som är kvartersmark ligger en fritidsgård och i dess anslutning en skate-ramp.

1=Kolargatan, 2=Gerlesborgsskolan, 3=fritidsgård, 4=Ställverket

Sociala värden: grön oas, lek, rofylldhet, sitta i solen

Besöksryck: lågt

Detaljplan: Parkens norra del är kvartersmark, övrig mark är parkmark.

Analys

Parken som ligger vid Kolargatan i anslutning till Gerlesborgsskolan är en resurs till fritidsgården. Den kommer också att bli en bra resurs att bygga en lekplats på när Ställverket på andra sidan om Kolargatan kommer att exploateras.

Åtgärder	Inves-tering	Under-håll	Drift
Inga särskilda åtgärder			

HUBERTUSPLAN (77)

Mål

Förnya parken tillsammans med boende och förskola.

Historik

Parken anlades i samband med bebyggelsen i slutet på 1940-talet. Den ursprungliga ekbacken lämnades relativt opåverkad och utformades som en natur- och bostadspark med plaskdamm.

Beskrivning

Storlek: 0,3 ha

Karaktär: kvarterspark, bostadsgård 1940-tal

Innehåll: Marken är omväxlande klippta gräsytor och äng med hällar och stora stenar. Stora ekar dominerar och skuggar. Det finns också enstaka björkar och rönnar. En lekplats fyller gårdens östra del. Här finns också en plaskdamm som dock inte längre är i bruk.

Ekologiska värden: De grova ekarna har biologisk mångfald.

Sociala värden: grön oas, lek

Besöksryck: lågt

Detaljplan: parkmark

1=lekplats, 2=plaskdamm som tas bort

Analys

Gården har privat karaktär och domineras av en förskola i parkens östra del. Under årens lopp har parken blivit sliten och behöver rustas upp. Ekarna behöver gallras för att skapa solplatser. Dammen kan tas bort och ersättas med sittplats med blomrabatter eller odlingslotter eller användas som lektyta för bollspel.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift	Utredn
Ta fram ett program för parkens upprustning tillsammans med boende och förskola.	X			

NIMRODSPLAN (78)

Mål

Skapa en blommande och attraktiv entréplats till tunnelbanan.

Historik

Platsen anlades på 1960-talet samtidigt som tunnelbanan byggdes.

Beskrivning

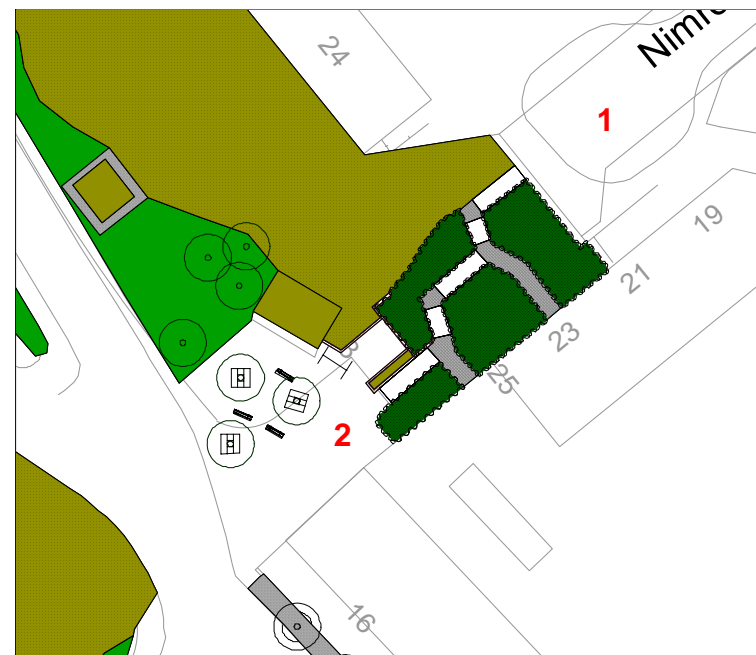
Storlek: 0,2 ha

Karaktär: trappanläggning, torgyta

Innehåll: Platsen framför Ropstens nedre T-baneuppgång är plattbelagd och här växer några körsbärsträd. Parksoffor finns utplacerade under träden. På trappans båda sidor finns planteringar.

Sociala värden: sitta i solen

Besöksstryck: medelhögt

1=Nimrodsgatan, 2=entré till T-banan

Analys

Slätten förnyades 2008 och planterades med lägre växtlighet. Planteringarna sköts med brukaravtal. Även plattbelagningen och området vid sittplatserna och torgytans övriga möblering bör förnyas.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram ett program för platsens förnyelse.	X		
Klottersanera nätstation.		X	

Detaljplan: Trappan och västra planen är parkmark. Övrig plan är gatumark.

MOTALAPARKEN (79)

Mål

Bevara och utveckla nuvarande karaktär och värden.

Historik

Parken anlades i slutet på 1930-talet samtidigt som kv. Abessiniens bebyggelse. En lekplats med plaskdamm, sittplatser och vägar anlades.

Beskrivning

Storlek: 1 ha

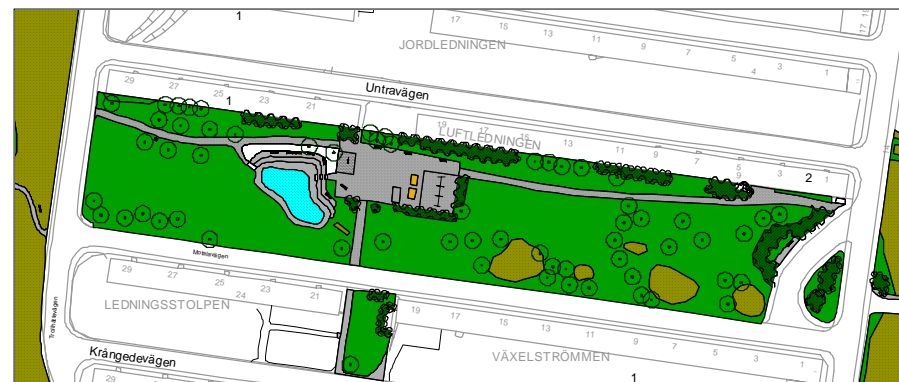
Karaktär: kvarterspark 1930-tal

Innehåll: Den avlånga parken har böljande klippta gräsytor och här och var sticker enstaka berghällar upp. Träd som ek, björk och oxel står fritt placerade i gräsytan. Större buskage som fläder, rönn, spirea och måbär finns längs parkens ytterkanter. En lekplats med

en plaskdamm finns mitt i parken. En kraftledning går genom parken.

Kulturella värden:

Parken är del i den karaktäristiska funkisbebyggelsen Abessinien och ligger inom område som är av riksintresse för kulturminnesvården.

Sociala värden: grön oas, lek, picknick, rofylldhet, sitta i solen, vattenlek

Besöksryck: lågt

Detaljplan: parkmark

Analys

Parken är ett fint exempel på en funktionalistisk park och dess karaktär är viktig att bevara och utveckla. Lummigheten skulle kunna förstärkas genom nya planteringar och lekplatsen behöver förnyas.

Beslut finns att lägga ner kraftledningen i bergtunnel.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Se över och förnya lekplatsen.	X		

ROPSTENSMOTET (80)

Mål

Utveckla området till en grönskande trafikplats.

Historik

En bro med järnväg mellan Lidingö och fastlandet byggdes 1925. I slutet på 1960-talet byggdes den nya Lidingöbron och i samband därmed anlades även kringliggande trafikgrönytor.

Beskrivning

Storlek: 0,5 ha

Karaktär: trafikgrönytor

Innehåll: Mellan vägen och dess olika ramper finns ett antal mindre torrängsytor och ett fåtal buskträd.

Besöksstryck: lågt, men många bilar passerar området

Övrigt: Ett brukaravtal för områdets skötsel finns med Lidingö Naturskyddsförening.

Detaljplan: trafikområde

Analys

De gröna ytorna mellan vägens ramper är i stort sett trädlösa. För att öka den biologiska mångfalden men också för att skapa en vackrare trafikplats skulle platsen kunna få en ny utformning med mer grönska. Utformningen måste dock ta hänsyn till trafikens villkor.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift
Ta fram ett program för att göra området till en grönskande trafikplats.	X		

SNITSELPLAN (81)

Mål

- Förnya parken tillsammans med områdets boende.
- Utredda om parken kan skötas via brukaravtal med fastighetsägarna.

Historik

Parken iordningställdes i början på 1960-talet. Den ursprungliga ekbacken lämnades relativt opåverkad som natur- och bostadspark.

Beskrivning

Storlek: 0,4 ha

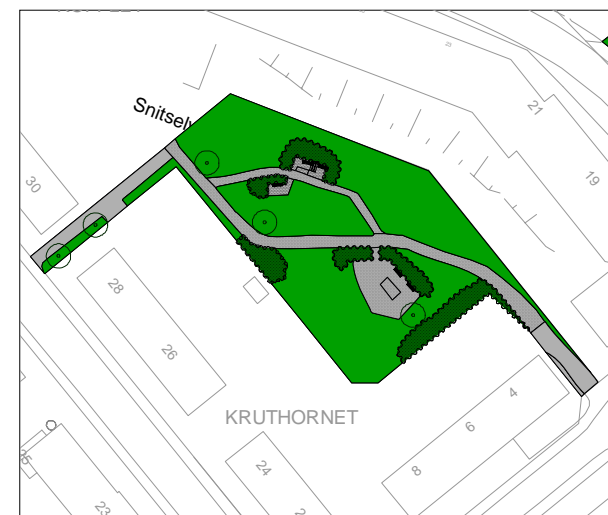
Karaktär: parkkvarter, bostadsgård

Innehåll: Gården består av en upphöjd gräs- och klipphällstäckt platå med branta slänter mot husens fasader. Enstaka alm, lönn och björk samt oxbär, måbär, buskrosor och fläder står i ytterkanterna. Gårdens nedre del slutar av ett stort syrenbuskage.

Sociala värden:
grön oas, lek,
rofylldhet

Besöksstryck: lågt
Detaljplan:
parkmark

Analys

Parken har privat karaktär och har under årens lopp blivit sliten och behöver upprustas. Målsättning för upprustningen/förnyelsen bör vara att plantera fler blommande buskar och fruktträd, anordnande av grillplats och uteplats.

Åtgärder	Investering	Underhåll	Drift	Utredning
Ta fram ett program för parkens upprustning tillsammans med områdets boende.	X			
Utredda om gården kan skötas via brukaravtal.				X

KOLARLUNDEN (82)

Del av Dianaparken

Mål

Bevara parkens nuvarande värden och utveckla parken till en attraktiv park för äldre.

Historik

Parken anlades på 1960-talet i samband med intilliggande bebyggelse.

Beskrivning

Storlek: 0,4 ha

Karaktär: parkkvarter

Innehåll: Parken innehåller en klippt gräsyta omgiven av högvuxna buskage. Ett antal solitärträd finns i gräsytan och en sittplats i anslutning till ett murparti finns i parkens sydvästra del.

Sociala värden: grön oas, sitta i solen

Besökstryck: lågt

Detaljplan: parkmark

Analys

Parken som ligger i anslutning till ett äldreboende har stora förutsättningar att kunna bli en attraktiv park för äldre. Parken upprustades hösten 2008 med förnyelse av parkvägar, sittplatser, röjning av vegetationen och anläggning av en mindre blomsterplantering.

Åtgärder	Inves-tering	Under-håll	Drift
Inga åtgärder			

STADSUTVECKLINGSOMRÅDET HJORTHAGEN – VÄRTAHAMNEN – FRIHAMNEN - LOUDDEN

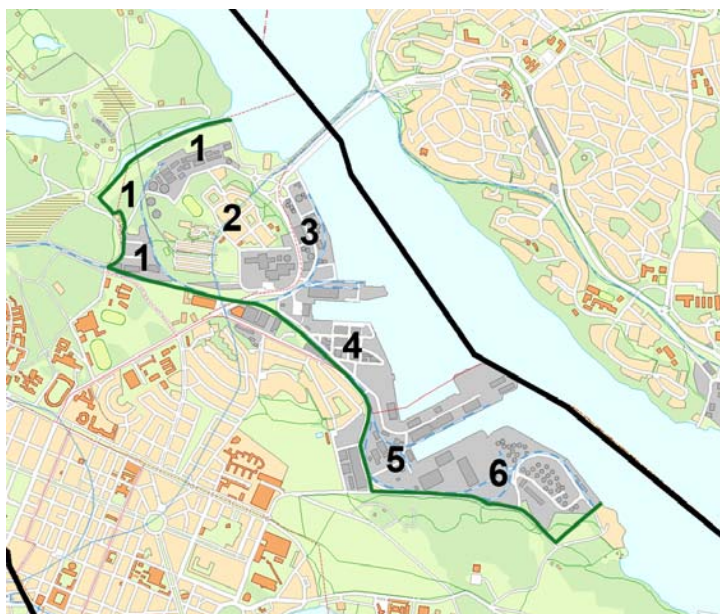
*Bild över Hjorthagene från Infobild
Stockholms stadsbyggnadskontor*

Under rubriken stadsutvecklingsområdet beskrivs behovet av parker och natur inom detta område.

Bild från den del av Hjorthagen där nya bostäder planeras.

*Bild över Hjorthagen
från Infobild
Stockholms Stads-
byggnadskontor*

Karta visande stadsutvecklingsområdets olika delområden:
 1=Nya Hjorthagen med Norra Djurgårdsstaden, 2=Hjorthagen,
 3=Norra Värtahamnen, 4=Södra Värtahamnen, 5=Frihamnen,
 6=Loudden

Inom stadsutvecklingsområdet planeras för ca 10 000 nya bostäder och ca 30 000 nya arbetsplatser. Området kommer att byggas tätt och få innerstadskaraktär.

Nyckelord är: Tätt, hållbart, urbant, tillgängligt, grönt och identitet

Staden har utarbetat ett program för hela stadsutvecklingsområdet. Det godkändes 2003. Ett fördjupat program för Hjorthagen togs fram 2008. Detaljplan för område 1a antogs 2008. Detaljplan för 1b är utställd för antagande våren 2009.

HJORTHAGEN

Enligt det fördjupade programmet (stadsbyggnadskontoret) planeras det ca 5000 bostäder blandat med lokaler och kommersiell verksamheter i Hjorthagenområdet. Den mesta bebyggelsen planeras väster och norr om nuvarande bebyggelse.

Det finns enligt programmet behov av att förbättra sambanden mellan den planerade bebyggelsen och det befintliga Hjorthagen vilket kan ske genom att förbättra möjligheten att röra sig mellan områdena men också genom att bygga bostäder som sammanbinder områdena.

Behovet av friytor och rekreation kommer att tillgodoses genom

- Nya parkrum och torgbildningar
- Upprustning av befintliga parker
- En ny småbåtshamn
- Nya gång- och cykelvägar

Karta från det fördjupade programmet för Hjorthagen, sbk

Skisser från det fördjupade programmet, sbk

NORRA DJURGÅRDSSTADEN västra delen

Område för första utbyggnadsetappen som studerats i detalj
1=Husarviken, 2=Strandplatsen, 3=Kontorsparken 4=lekplats
Karta från stadsbyggnadskontoret

IDÈFÖRSLAG

Om ny stad byggs enligt stadsutvecklingsområdets program måste en ny grön och friytestruktur skapas.

Följande bör ingå:

Nya stadsdelsparker

- Hjorthagsparken utvecklas till stadsdelspark med Duschparken, "Abbisplan" och området söder därom som grund. Den utformas med en parklek.
- Finlandsparken förnyas till en stadsdelspark.

Nya kvartersparker

- Västra Hjorthagen – Strandplatsen och Kontorsparken
- Östra Hjorthagen, Gasverksparken och Ropstensparken
- Södra Frihamnen - Värtantorpet
- Louden – 1-2 parker

Husarvikens strand blir **strandpark** och grönridå mot Nationalstads-parken.

Värtans kajer blir kajparker med gröna terrasser och träbryggor för småbåtsliv, rekreation och promenader.

Upprustning av Hjorthagens befintliga parker.
En förbehandlingsplan bör tas fram.

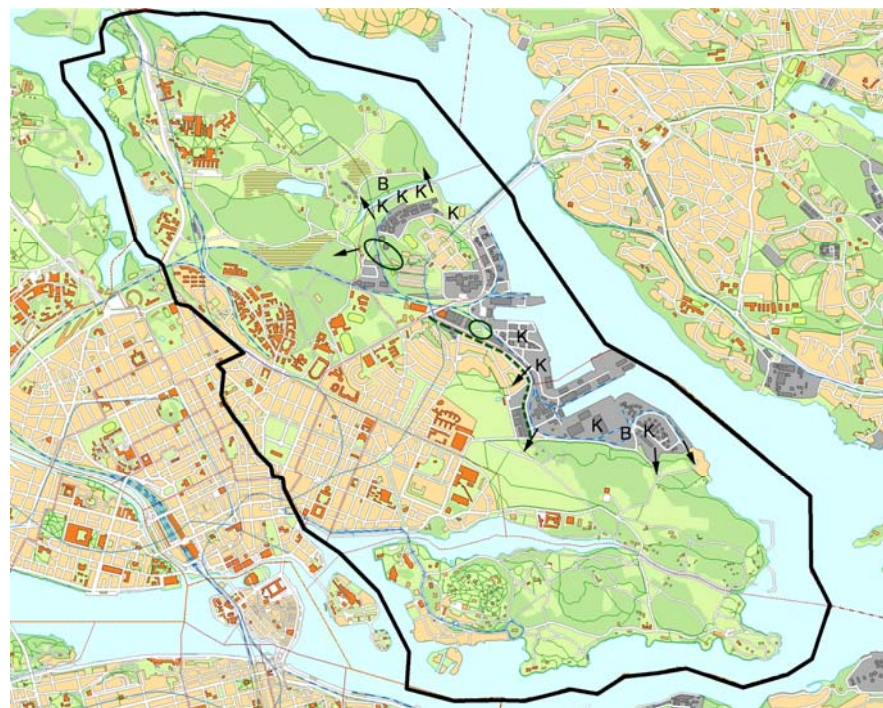
Nya gångstråk

Effektiva förbindelser skapas mellan den nya bebyggelsen till

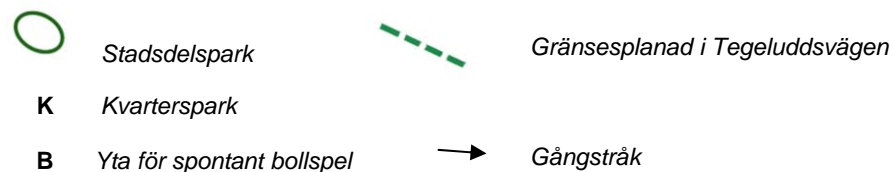
- Gärdets bebyggelse
- Hjorthagens bebyggelse
- Fisksjöäng
- Fiskartorpet
- Ugglebacken

- Lidingöbro
- Kaknäsområdet
- Hundudden

Tegeluddsvägen utvecklas till en gränsesplanad.

Karta visande förslag till åtgärder

Parkplanen finns också att läsa på www.stockholm.se/ostermalm

Östermalms stadsdelsförvaltning
Box 24 156
104 51 Stockholm
Tel – 08 508 10000

Parkmiljögruppen Norra innerstaden
Box 3128
103 62 Stockholm
Tel – 08 508 09000